

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1899. január 21. d. e. 10. Luxuslővásár
rend. bizottság ülése.
1899. „ 30. d. u. 4 óra. O. M. G. E.
földmivelési és növényterm.
szakosztályának ülése.

Kertészeti tanfolyam.

Az Országos Magyar Gazd. Egyesület úgy is mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja a földmivelésügyi m. kir. miniszter ur anyagi és erkölcsi támogatásával 1899. évi január hó 30-tól február hó 11-ig tartó időközben a Köztelek (IX. ker., Üllői-út 25.) nagytermében kétheti időre terjedő kertészeti tanfolyamot rendez.

Részvétel.

A tanfolyamot az OMGE. tagjai ingyen látogathatják; idegenek részvételi díja 3 forint.
A tanfolyamban résztvenni szándékozók személyesen, vagy levélben jelentkezhetnek január hó 28-ig az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnél. (Budapest, Üllői-út 25.)

A részletes tervezetet a „Köztelek“ ez évi 5. számában közöltük.

Meghívó

az OMGE. földmivelési és növénytermelési szakosztályának

1899. évi január hó 30-án (hétfőn) d. u. 4 órakor a Köztelken tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. Szakosztály ujjáalakulása.
2. Javaslat a szálastakarmány és kerti magvak, ezukorrépagag termelésének előmozdítása érdekében.

(Az előadói javaslat a „Köztelek“ m. évi 100-ik számának mellékletén volt közzétéve.)

Gróf Szápáry Gyula,
szakosztályi elnök.

Gróf Festetich Györgynek Keszthelyen állítandó szobrára január 13—19-ig adakoztak:

	forint
A torontálmezei gazdasági egyesület	50—
A kolozsmonostori gazdasági tanintézet gyűjtése:	
Németh András	—50
Horváth István	—20
Vass Sándor	—10
Osváth Dénes	—10
Elekes Gyula	—10
Csiby Lőrincz	—10
Bodó Károly	—20
Zolláni Ferencz	—10
Györfly Károly	—10
Fördös Lajos	—52
Goesman Jenő	—20
Szentkirályi Gábor	—10
Deár János	—10
Buchwald Ödön	—20
Csippek Gyula	—30
Pál Kálmán	—10
Ferenczy András	—15
Felszegi Gábor	—10
Szentpéteri	—50
Gratz Ottó	—25
Joós András	—15
Kethely István	—10
Szenes Jenő	—10
Gvardezony Béla	—10
Ij. Groisz Ottó	—15
Asztalos Albert	—10
Szilágyi Jenő	—10
Schram Lajos	—10
Schmidt Péter	—10
Nyarády János	—20
Erős Lajos	—10
Osváth Dénes	—10
Gál Elek	—10
Eckárt István	—20
Török Mihály	—15
Kertész György	—50
Ritter Gusztáv	—50
Gróf Majláth György	20—
	7687
Utolsó kimutatásunk	213405
Összesen:	221092

Nézetek a jégkárrok elleni általános kötelező állami biztosításról.*)

„Mit ér a gazdasági világban a legszebb elmélet, ha nem járul hozzá a praxis? Nem beszélni kell, hogy jó volna ezt, vagy azt tenni, hanem cselekedni kell!“

Mudrony Pál.

Sajátságos dolognak tartottam hivatalos szolgálatom éveinek hosszú során azt, hogy gazdaközönségünk tisztességes része, mindegyik semmi számbavehető kísérletet nem tett arra nézve, hogy azon készérhelyzetből, melybe ötlet a létfenntartás ösztöne a biztosítás terén sodorta, — kibontakozhassék.

Stoikushoz illő lelki nyugalommal ment bele gazdaközönségünk mindenkor a biztosító-társaságok díjszabásainak elfogadásába, — s legkevésbé sem gondolt arra, hogy ezen kizsákmányoltatáson teljes jogosultsággal és igen egyszerűen segíteni is lehetne!

A biztosítás általában oly kétoldalú egyezmény, melynek fölényege abban áll, hogy az ebből várt nyereséget mindkét szerződő félre nézve bizonytalan; mert azt ezektől teljesen független események hozzák létre.

Ez magában véve igen helyes tétel volna; — azonban a biztosító-társaságok a gazdaközönség rovására alkalmazott magas díjtételek mellett mégis nem a magasabb szempontokból kívánatos eredményt érték el, hanem az eddigi társasági biztosítási mód mellett, egyoldalulag, egyes biztosító-társaságok a gazdaközönségtől milliókat vontak el, — ami közgazdasági szempontból egyáltalán nem mondható üdvös hatással bíró működésnek.

*) Készséggel helyt adunk az alábbi érdekes és időszerű fejtegetésnek, habár cikkiró nem is a miénkkel azonos uton igyekszik célhoz jutni Szerk.

Mindennemű erőtakarmányok mint finom és goromba buzakorpa, szárazmoslék, malátacsira, olajpogácsa budapesti gyártmány, ugyisintén vidéki repcze, napraforgó, tökmagpogácsa legjutányosabban szerezhető be

Gabonaneműek a legelőnyösebben értékesíthetők a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél V., Alkotmány-utca 31.

De amellet, hogy az ily társasági biztosítás a nemzeti jövedelem egy jelentékeny részét, látszólag teljes joggal és indokoltan, néhány részvényes zsebében torlasztja össze, másrészt oly alapszabályok mellett működik, melyek a kis embert a legönkénysezerűbb elbánásnak szolgáltatják ki; — s ez oknál fogva már sok oly kisgazdát ismerek, ki jóllehet a legnagyobb kockázattal, — de mégis mindennemű biztosítástól idegenkedik.

Tehát a társasági biztosítást nem csak közgazdaságilag, de társadalmi szempontból is károsnak kell tekintenem!

Minden káros hatás, mely a társasági biztosítással karöltve jár, véleményem szerint, egyedül az állami kötelező biztosítás által szüntethető meg; miáltal a gazdaközönség jövedelmének jó része, szétosztva a gazda rendelkezésére megmaradna s ezáltal nem vonatnék el a kis embertől, megélhetési segédeszközeinek ezen része.

Azt jól tudom, hogy vannak földbirtokosok és földbérlők, kiknél a biztosításból nyerhető haszon, költségvetésük nyereség-lapján — ugyszólván — előre számításba jön, de azt is tudom, hogy éppen ezen tisztességnélküli elemek erőszakos és indokoltalan kárfelbecsléseinek kielégítése képezi az okot a biztosító-társaságok részéről arra nézve, hogy a kisemberek jogos kártalanítási igényei is, annak kiegyenlítéseül, a legtöbb esetben elűtessenek.

De térjünk át az állami biztosításra és különösen, a jelenleg tárgyunkat képező állami jégbiztosítás kérdésére.

Nézetem szerint az állam jogosítva van azon alapot biztosítani, melyen az állami megadóztatás felépült; de ennek dacára a jelenben érvényesülő törvényes intézkedések mellett az állam jövedelmének egy részéről elemi károk, ezek között a jégverés következtében évről-évre lemondani kénytelen.

Somogy vármegyében, mely működési körömet képezi, a rendelkezésemre álló hivatalos adatok szerint, a jégeső által okozott elemi károk folytán elengedett és leírásba hozott földadó és általános jövedelmi pótdadó az utolsó nyolcz évben — részletezve — a következő összegekre rugott:

1891. évben	6,693.89 forint
1892. "	5,355.74 "
1893. "	81.38 "
1894. "	7,221.65 "
1895. "	4,871.75 "
1896. "	29,239.82 "
1897. "	18,596.03 " és
1898. "	44,146.14 forintra,

összesen 116,206.40 forintra, mely összegnek egy évi átlaga 14,525 forint 80 krajczárt tesz ki.

Ezen elengedett jövedelem biztosítására az állam, tételes törvények alapján éppen úgy fel lehet jogosítva, mint azok elengedésére.

Azon egyedüli módot, melynek alapján a jégkárok elleni általános kötelező állami biztosítás intézménye életbe léptethető lenne, véleményem szerint a földadó kataszter nyújtja.

Az állam biztosítaná minden egyes földbirtokosnak a kataszteri tisztajövedelem alapján szolgáló nyers jövedelem kiszámításánál felbecsült szemtermés értékét, községi bizottságok vennék fel évenként a kalászos növényekkel és (gumós növények és takarmányneműek kivételével) más terménnyel bevett területeket, az összes biztosítási munkálatokat járásokonként egy kataszteri tisztviselő — szakértő gazda — vezetné és ellenőrizné, a biztosítási díjak arányában utólag lennének megállapítva és minden év utolsó negyedében a közadókkal együtt állami közegek által beszedve.

E mellett azután alkalmazást nyerhetné-

nek a magy. kir. gazdasági tanintézetek azon végzett hallgatói is, kik protekció hiányában egy olyan társadalmi réteget képeznek, mely tanulmányaival arányban levő alkalmazást nyerni alig képes.

Megjegyzem, hogy az általános kötelező állami biztosítás nem zárna ki a jégkárok elleni biztosítók elfogadása által állítólag annyira sujtott biztosító-társaságok részvevését sem; mert bármelyik földbirtokos vagy földbérlő, a kataszteri becslésnél felvett átlagtermésen felül remélhető terméstelebbet a biztosító-társaságoknál biztosíthatná.

Hogy gazdaközönségünknek némi fogalma legyen arról, hogy az általános kötelező állami jégbiztosítás reá nézve mily előnnyel járna, a következő számításat teszem, mely megközelíti a valóságban elérhető tényleges eredményt.

Előre bocsátom, hogy ezen számításnál a szántóföldmívelési ág nyolcz minőségi osztálya közül a közepes V. minőségi osztály kat. tisztajövedelmét, illetőleg földadóját veszem alapul, mely utóbbi kat. holdanként és évenként 1 frt 34 kr-ra rug. Megjegyzem továbbá, hogy az V. osztályu szántóföldek nyerstermés értékének kiszámításánál, a buzánál a szemtermés értéke holdanként 39 forintban vétetett fel, míg a tavaszi termények, u. m. kukorica és zab szemtermésének holdankénti értéke 21 frt 12 krban.

Miután a nyolcz évi átlagban évenként elengedett 14,525 frt 80 krban a földadó után járó általános jövedelmi pótdadó is benne foglaltatik, — ezért a földadót első sorban az utóbbi adónemtől el kellett különíteni, — s e szerint maga a földadó 11,185 frtot tesz ki, mely összeget, ha elosztjuk a fentebbi, holdanként 1 frt 34 krt tevő földadóval, előáll az, hogy évenként átlagban 8,346 hold károsodott teljes mértékben jégeső által.

Ezen terület felerésze, vagyis 4,173 kat. hold buzával volt bevettve, s a szemtermés értékét a fentebbi 39 frtjával számítva, ezen

erején való csüggés nem lelkesít már, nem lelkesít már a szabadság eszméje sem, melynek kultusza szintén ott fejlődik ki erdők-mezők illatos ölében, a végtelen rónákon. Azt jelenti, hogy a képzelődés meg a kedély táplálékát izgatóbb, mesterkétebb tárgyakban keresi, nem olyanokban, melyeknek forrása az anyatermészet. A szabadba való vágyódást felváltja az emberáradatba való vágyódás, ahol nesztelen szemlélődések, édes álmodozások helyett idegizgató, érzékelő cikkek teremnek, nap helyett az arany csillogása világít, az edzetség vértjétől megfosztott testben pedig a lelki kórok csirái ütnek tanyát. Nagyvárosban üti fel a sátrát a divatos izlés, a fény, a pompa; ide özőnlenek a jólét elkényeztetettjei, követik őket az álmodozók, az elcsábítottak s nyomukban jár, mint árnyék, az elégedetlenség és a nyomor.

A tanyai ház pedig üresen marad, vagy hasztalan vágyódás emésztí gazdáját; kevés már, aki a föld igazi gyermekének vallja magát, még a pénz is szalad innen, elbujik a palotasorok közé, lesve a léha kalandokra s a könnyű érvényesülésre. Lám, mindezek a bajok a közszellem s a közizlés elfajulásának következményei s ezekkel az elfajulásokkal szolidáris a szépirodalom is, mely a közizlésnek mindennapi táplálékát nyújtja, annak fejlődésére irányítólag hat, vagy amelyn gyengén és ellentálló képesség híján pusztán a divatos izlés hatása alatt termékenyül meg.

Tulzás nélkül úgy állíthatom fel a tételt, hogy a szépirodalomnak iránya és fejlődése

TÁRCZA.

A szerelem könyve.

Bársony István ismét könyvet írt.

Ezt a könyvet a szerelemnek szentelte. Még pedig nem annak a szerelemnek, amelyet ő, a költő érez a természet egyszerű alkotásai iránt; a hősök itt nem a napraforgó és nem a réti virágok. A vadász, a ki a zizegő nádas és a suttogó erdő mélyében várta biztos fegyveresöve elé a vadat és az író, a ki a várakozás csendjében édes, szép képeket látott; egy még ennél is mélyebb birodalomba szállott alá: az emberi szenvedélyek labirintusaiba és a lélek véget nem érő viharai között is épp olyan biztos léptekkel halad, mint az erdők-mezők virányain. Szerencsés kezű ember, a ki mindenütt megtalálja az igazgyöngyöket.

Haladást jelöl ez a könyv a Bársony írói pályáján, csak hogy nem a régi uton, hanem egy új irányban, a melyet mi nem figyelhetünk meg kellőleg. Hiszen csupa szerelemről beszél ez a könyv, égő vágyakról, emésztő szenvedélyekről. Génusza olyan térre csábította az író, a melyre mi e helyről nem követhetjük. Nem a természetet mutatja be és nem a természet gyermekeit, de a modern ember lelkét analizálja. Hogyan végezi munkáját, azt megbírálni mi nem vagyunk illetékesek, milyen gyönyörűséget találunk munkájában, azt innen nem hirdethetjük.

Jogczimem mégis akad ahhoz, hogy a Bársony új könyvének megjelenését ne hagyjam e helyen sem nyom nélkül. Ezt a jogczimet már megtudnám szerezni azzal is, ha munkájából egyes részleteket közölnék s bebizonyítanám velük, hogy a Bársony kezébe az írói hatás legerősebb fegyverét a természet megfigyelése szolgáltatta. Bebizonyíthatnám velük, hogy Bársony addig a legerősebb, a míg a mi birodalmunk határai között mozog. Bebizonyíthatnám, hogy Bársony mégis csak a miénk.

De hisz ezt a jogczimet nem is kell már keresnem, ezzel a bizonyítékkal nem is kell már előhozakodnom. Bársonyval bennünket erős kapocs fűz össze. Ennek a kapocsnak vékonyabbik szála csak az, amely közte és a „Köztelek” olvasóközönsége között létesült; az izmosabbik szálát piacra került irodalmi termékei révén teremtette meg a természetet kedvelő s benne élő nagyközönséggel szemben. Hogy pedig milyen jelentősége van a miszempontunkból egy ilyen összeköttetésnek, amelyen keresztül a földmívelés, falusi élet, vadászat: a szabad élet örök poézisei átköltözöknek a szépirodalom terére s ott bübajos alakot öltenek egy hivatott író kezében: ezt a jelentőséget alig szükséges magyaráznom.

Az irodalom a közfelfogásnak dajkája vagy esemetéje, de köztük a kölesönhatás rendkívül szoros. Ha az irodalom elhanyagolja a természet kultuszát, ez hiba. Azt jelenti, hogy elfordultak a romantika áldott szülőanyjától: a földtől. A föld szeretete, annak termékenyítő

területet 16
volna meg,
tavasziakkal
tékét 21 frt

76 kr. kárt
Ezek
250,880 for
kezelés köl
sára, ugyan
az eljáró
6,000 forint
jönne, mi
tesz ki.

Somo
kat. holdat
ugarra, gu
leszámítva
kel bevete

A ka
kéhez, 162
költség fel
186,747 fo
let 191,66
gyanánt m
tőleg min
szántóföld

A ta
szemtermé
hoz hozzá
24,000 for
sen 112,1
tavasziakk
nek bizto
holdra 58

Ezer
lett a kis
kezelés a
megmarad
összeg is
nyek és
kénytelen
Eze

egyfelől
nyára né
másfelől
natra ali
kölesönha
be az az
használja
tásai és
lelkesede

Bár
hivatásh
nyilvánu
kedély k
sleges ir
anyagát
örizni tu
a népéle
bek, me
mesen s

Mi
pontjábó
ságot s
nexus é
tékesse
taltuk a
hasznos
megbec
írót sen
M

most, n
pajkos
munkbó
öt, hog
amelyh

területet 162,747 frt kártalanítási összeg illette volna meg, míg a károsult terület másik fele tavasziakkal lévén bevetve, a szemtermés értékét 21 frt 12 krral véve, az 88,133 forint 76 kr. kártalanítási összegben részesült volna.

Ezek szerint a kártalanítási összeg 250,880 forint 76 krt tenne ki, mihez még a kezelés költsége fejében a megye nyolcz járására, ugyanannyi kat. becslobiztos fizetését és az eljáró bizottságok díjazását, járasonként 6,000 forintjával számítva, még 48 ezer forint jönne, mi összesen 298,880 forint 76 krt tesz ki.

Somogy megye szántóföldterülete 575,000 kat. holdat foglal magában, melynek $\frac{1}{3}$ részét ugarra, gumós növények és takarmányfélékre leszámitva, marad őszi és tavaszi terményekkel bevetett területekre egyenként 191,666 hold.

A károsult buzaterület szemtermés-értékéhez, 162,747 forinthez hozzáadva, a kezelési költség felét 24,000 forintot és az így előálló 186,747 forintot elosztva az összes buzaterület 191,666 holdjával, esnek biztosítási díj gyanánt minden buzával bevetett holdra, illetőleg minden őszi ural bevetett V. osztályú szántóföld holdjára 97 krajczár.

A tavasziakkal bevetett károsult terület szemtermés-értékéhez 88,133 frt 76 krajczárhoz hozzáadva a kezelési költség másik felét 24,000 forintot, ezen két összeg kitesz összesen 112,133 forint 76 krt, melyet felosztva a tavasziakkal bevetett 191,666 hold között, esnek biztosítási díj címén minden kataszteri holdra 58 krajczár.

Ezen alacsony biztosítási díjtételek mellett a kisgazda is boldogulhatna, ezenfelül a kezelés a kincstárnak mibe sem kerülne, sőt megmaradna az államkincstárnak azon adóösszeg is, melyet a fennálló pénzügyi törvények és szabályok értelmében jelenleg leiratni kénytelen.

Ezek azon alapeszmék, melyek alapján —

egyfelől a nemzet gazdasági életének irányára nézve is következtetéseket enged meg, másfelől pedig ennek fejlődésére első pillanatra alig belátható hatást gyakorol. E szoros kölesönhatásnál fogva valóságos hivatást tölt be az az író, aki lstenadta képességeit arra használja fel, hogy a természet egyszerű alkotási és az egyszerű szabad élet iránt való lelkesedésnek kultuszt teremtsen.

Bársonynak megvan az ereje ehhez a hivatáshoz. Írói hatásának üdvös volta abban nyilvánul, hogy bizonynyal igen sok fogékony kedély képzelgésének adott már helyes, egészséges irányt. És azonkívül, hogy dolgozatainak anyagát beavatott szakszerűséggel is ellenőrizni tudja, a természet leírással foglalkozó s a népeletből vett dolgozatai annál értékesebbek, mert bennük az ifjuság számára is nemesen szórakoztató olvasmányokat nyújtott.

Mi eleitől kezdve a beavatottság szempontjából iteltük meg a Bársony írói munkásságát s ilyen ítélkezésre a közöttünk fennállott nexus és megfigyelési köreink találkozási illetékessé is tett bennünket. Amint pedig tapasztaltuk azt, hogy nagy avatottságával micsoda hasznos missziót tölt be, attól fogva úgy megbecsüljük Bársonyt, mint egyetlen más író sem.

Megillet tehát bennünket a jog, hogy most, mikor Bársony — habár csak rövidke, pajkos kalandokra is — távozott a mi bírodalmunkból, néhány szót mi is mondjunk. Kérjük őt, hogy jöjjön fel abból a labirintusból, amelybe most leszállott, jöjjön fel mielőbb a

szerény nézetem szerint — nemesak lehetséges, hanem társadalmi szempontból szükséges is, hogy a jégkarak elleni állami biztosítás életbe lépjen.

Somogyvári-Somogyi Ferencz.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Termelési kísérletek az amerikai herefélékkel.

(A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló-állomás közleménye.)

I.

Kísérletek az amerikai luczernával.

Azon alkalomból, hogy Stebler tanár, a zürichi magvizsgáló intézet vezetője legutóbb*) közzétette az amerikai luczernával végzett kísérleteinek eredményét, időszerűnek tartom cikkének kivonatát a magyar gazdaközönséggel megismertetni. Időszerűnek pedig azért kell tartanom az eredmények közlését, mert a magvizsgálati saison elején állunk s immár konstátáltuk, hogy a budapesti piacon, hazánk magkereskedelmi központján, ismét megjelent az amerikai luczernamag.

Midőn az amerikai herefélékről közölt nagyszámú külföldi szakirodalomból éppen Stebler cikkét választom, természetesen ezt azért, mert ezen elismert reális gondolkozású tudósnak előítélet nélkül végzett pontos kísérletei előreláthatólag végképpen el fogják némitani mindazokat, akik szavukat itt ott (s bizonyos feltételekhez kötve) az amerikai áru használhatósága mellett felemlítették.

Stebler, miután kísérleti kertjében végzett kisebb kísérletei nyomán azon eredményre jutott, hogy az amerikai származású luczerna az európai származású hozamra nézve nemesek hogy el nem érte soha, de még idő előtt ki is pusztult, 1890-ben többgazda közreműködésével nagyobb arányú kísérleti sorozathoz fogott. Minthogy azonban e kísérletek nem adtak teljesen megbízható s pontos számítás

*) Landw. Jahrbuch der Schweiz Bd XII.

szép napvilágos földre. Ott sokan vannak, itt kevesen vannak nagyon. Ott csak szórakoztat, itt hivatást teljesít. A kis fehérbluzos hölgyeket s a féltékeny férjeket hagyja sorsukra.

Hiszen élvezettel, sőt mi több izgatottsággal olvastam én el a szerelem könyvét is. A szivalférekben az érdeklődésnek is nagyszerű gyújtó anyaga van. De hisz éppen ez az! Hogy mi az ilyesmit olyannyira élvezzük, s hogy aztán olyan szívesen gondolunk vissza a fehérbluzos asszonyka forró ajkaira. A vágy felingerlésének ezt a szolgálatát akárki megteheti nekünk, ehhez nem kell egy Bársony. Ebben a zsánerben sokakkal kell megosztania az elsőséget, az erdön, mezőn ő jár legelől. Maradjon tehát itt.

Különös óhaj, mikor egy írótól azt követeljük, hogy speciálista maradjon. A költői szárnyalásnak bizonyára igen bajos utat jelölni, vagy azt határok közé szorítani. Mert ez nem a tanácsadás dolga, hanem a Génuszé. Hallgasson tehát Bársony arra a régi Génuszra, mely az akácvirágról írott költői elbeszélésében és a Légyott című novellájában most is legbájosabban libentti szárnyait. Hallgasson erre és ne hagyja magát elszerezni.

Uram, uram, Bársony uram, térjen vissza a mi világunkba, az édes anyatermészet egyszerű teremtményei közé! Itt kevesen néznek s ezek is rosszul látnak. Szükségünk van tehát reő, hogy jól látó szemével s lelkének igazi poézisével mindvégig hívünk maradjon.

Buday Barna.

alpjául elfogadható adatokat, e kísérleteket a rendelkezésére álló nagyobb kísérleti telepen (Wollishofenban) saját felügyelete alatt megismételte.

Ily előzmények után az 1892. évi április 23-án Wollishofenben (Zürich mellett) két minden tekintetben egyenlő 25² méteres parcellát 75—75 gramm luczernamaggal vetett be. Az egyiket nyugot amerikai luczernát vetett, melynek tisztasága 98.7%, csiraképessége 93%, használati értéke pedig 91.8% volt; a másikon ellenben 97.6% tisztaságu, 92% csiraképességű, tehát 89.8% használati értékkel bíró dél-franciaországi luczernát. Ezek szerint utóbbi 2%-al kisebb használati értékkel bírt, a mi tehát az amerikai luczerna előnyére szolgálhatott volna.

Azért választotta Stebler az Északamerikai Egyesült-Államok nyugoti részéből származó magot, mert ez zordabb éghajlathoz lévén szokva, kevésbé kényes, mint a keleti állam szülőtteje.

A kísérleti tér talaja középkötött, mely talaju, mész- és televénytartalma, jó erőben levő és jó művelés alatt álló talaj volt, mely a luczernatermelésnek különösen megfelel, a mi abból is kitűnik, hogy a közvetlen szomszéd területek a legközelebbi multban is még szőlőtermelésre használtattak.

A kísérletet 6 éven át folytatva, a kaszálás mindannyira száraz, harmat nélküli délutánon eszközöltetett, ne hogy a növényhez tapadó harmat- vagy vízcseppek a mérések pontosságát befolyásolják.

A kísérletek végeredménye a következő:

Kaszálattott:	Zöldtakarmányt adott:	
	az amerikai luczerna	a francia luczerna
1892. június 28-án	28.0 kg.	32.5 kg.
1892. okt. 3-án	15.0 "	19.5 "
	43.0 kg.	52.0 kg.
1893. június 9-én	44.5 kg.	55.0 kg.
1893. július 20-án	39.0 "	54.5 "
1893. aug. 26-án	32.0 "	39.0 "
	115.5 kg.	148.5 kg.
1894. május 18-án	60.3 kg.	80.0 kg.
1894. aug. 9-én	46.0 "	47.0 "
	106.3 kg.	127.0 kg.
1895. május 29-én	53.0 kg.	58.0 kg.
1895. július 13-án	39.5 "	54.0 "
1895. aug. 19-én	23.6 "	29.0 "
1895. október 2-án	13.5 "	20.5 "
	129.6 kg.	161.5 kg.
1896. június 13-án	33.0 kg.	61.0 kg.
1896. aug. 14-én	19.0 "	33.0 "
	52.0 kg.	94.0 kg.
1897. május 19-én	24.0 kg.	58.0 kg.
1897. július 5-én	15.0 "	41.0 "
1897. aug. 17-én	25.0 "	37.0 "
1897. szept. 22-én	10.0 "	18.0 "
	74.0 kg.	154.0 kg.
	Összesen 520.4 kg.	737.0 kg.

Átlag egy évben 25² méteren 86.7 kg. 122.8 kg.
" " " 1 kat. holdon 199.6 mm. 282.7 mm.
" " " 1 hektáron 346.8 " 491.2 "
" " " 1 m. holdon 149.7 " 212.0 "

A francia luczerna hozamának 100 kgr.-nyi mennyiségéhez viszonyítva az amerikai luczerna hozamát, ez az első esztendőben 82.7%, a másodikban 77.8%, a harmadikban 83.7%, a negyedikben 80.2%, az ötödikben 55.3% és a hatodikban 48.0% volt; a hat és átlaga pedig 70.6%-nak felel meg.

Az amerikai luczerna csekély hozama abban leli magyarázatát, hogy lassu fejlődése mellett, a csekélyebb értékű gyomnövényzet felburjánzását nagyban megkönnyíti. Pontos megfigyelések azt mutatták, hogy francia luczerna három héttel a második kaszálás után már a 33 cm.-nyi magasságot érte el, míg az amerikai alig bírt 15 cm.-nyi magasságra felvergődni; mely állapotban az európai luczerna hozamának alig egy-hatod részét adná meg. Később ugyan részben utóleri fejlődésében az előbbent, de kezdetben lassu fejlődé-

sének következtében a már mind jobban felburjánzó pongyola pitypang (*Paraxacum officinale* Hall.) és sovány perje (*Poa trivialis* L.) növények térfoglalása okozó pótolhatatlan veszteséget. Ez a tulajdonképpeni oka annak, hogy az amerikai luczerna oly gyorsan ritkul meg, s hogy az ötödik vágásnál az amerikai mag után termelt zöldtakarmánynak a luczerna már csak alig néhány százalékát teszi ki.

Ezen állítás helyességét a zöldtakarmány botanikai elemzése bizonyítja, melynek eredménye a következő táblázatban van feltüntetve.

N ö v é n y f é l e s é g	1895. évben		1896. évben		1897. évben	
	kaszálás		kaszálás		kaszálás	
	amer.	prov.	amer.	prov.	amer.	prov.
Luczerna	76.2	98.3	70.9	98.5	70.9	83.8
Pongyola pitypang	17.4	1.0	28.4	1.4	10.3	10.1
Sovány perje	2.9	0.2	0.1	0	10.7	5.9
Fehér v. réti here	0.3	0	0.4	0	5.4	0.1
Boglárka	3.2	0.5	0.2	0.1	2.7	0.1
Összesen	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Az amerikai luczernával bevetett terület hozama légszár az állapotban a 6. esztendőben az első kaszálás alkalmával előbbi kimutatás szerint tehát 90% egyéb növényt (gyomot) tartalmazott, melyek közt a legelső helyet a pongyola pitypang foglalta el 70%-al. Zölden mérve, az idegen növények súlyszázaléka mindenestre még feljebb, legalább is 95%-ig emelkedett volna, minthogy a tulnyomó mennyiségben előforduló pongyola-pitypang viztartalma még egyszer akkora, mint a luczernáé.

Ezt Stebler az 1895. évben eszközölt harmadik kaszálás alkalmával megejtett mérése igazolja:

kaszálattott 1160 gr. zöld luczerna száritva 330 gr.
920 „ „ pongy.-pityp. „ 132 „

100 rész zöld anyagból kikerült tehát:

luczerna 28.5
pongyola-pitypang 14.3

Igy tehát zölden mérve a pongyola p. tényleg nagyobb mennyiséget mutatott volna; ami különben az amerikai luczernával bevetett parcellán még szabad szemmel is feltűnt, olyannyira, hogy az 5. és 6. esztendőben már csak elvétve lehetett itt-ott egy-egy luczernabokrot látni; annál feltűnőbbben diszlett azonban a pongyola pitypang (*Taraxacum officinale*), a sovány perje (*Poa trivialis*) és a fehér v. réti here (*Trifolium repens*).

A sovány perje csak az első kaszálás alkalmával ad némi hozamot, mert az első kaszálás után az évben többé kalászba nem hajt s csak néhány cm. magasságu sűrűn összenőtt gypet képez, mely mellett a luczerna meglehetősen kiszorol.

Érdekes a sovány perje magatartása a luczernában. Az egyes kaszálások alkalmával nyert zöldtakarmányban a sovány perje a következő mennyiségben volt jelen:

	a sovány perje mennyisége az		
	I. kaszálás	II. kaszálás	III. kaszálás
amerikai luczernában:	%	%	%
az 1895. évben	2.9	0.1	—
„ 1896. „	10.7	0.2	—
„ 1897. „	10.0	0.7	0.3
provencei luczernában:			
az 1895. évben	0.2	—	—
„ 1896. „	5.9	—	—
„ 1887. „	13.4	0.3	0.1

Mindezekből kitűnik, hogy a sovány perje hozama az összes sarjukaszálásoknál majdnem semmi.

Az amerikai luczernával bevetett parcellán a fehér here is meglehetősen mennyiség-

ben lépett fel, míg a francia luczernával bevetett parcellán alig lehetett észrevenni. Káros hatása jelen esetben abban nyilvánult, hogy gyenge hozamával az összes hozamot csökkentette.

A fehér here a réteken, de különösen a legelőkön kis mennyiségben nagyon is kívánatos növény, de ott, a hol kaszálható nagy takarmánymennyiségre helyezünk súlyt, így különösen a luczernában, fellépése mindenkor csak kellemetlen.

Stebler kísérleteit a következő, a kerti ellenőrző jegyzőkönyvből kivett adatok egé-

szítik ki, melyek tapasztalatait kronologikus rendben tüntetik fel:

A megfigyelés kelté.	Amerikai luczerna	Provencei luczerna
1892. június 9.	szép, sűrű, 15 cm. magas,	szép, sűrű, 15 cm. magas,
1892. június 27.	kaszálattott,	kaszálattott, szebb, kevesebb gyom.
1892. július 23.	elszínesedik, kicsi, nyurga,	szép, sűrű, magas, buja,
1892. október 1.	55 cm. magas, vékony, sok gaz (Ranunculus repens (boglárka) Trifolium repens (fehér here),	70 cm. magas, kevés gyom,
1893. május 29.	60 cm. magas, később virágzott, mint a provencei,	80 cm. magas,
1893. június 9.	kaszálattott,	kaszálattott,
1893. június 27.	lassan fejlődik,	gyorsabban fejlődik,
1893. július 13.	80 cm. magas, meglehetősen szép,	80—90 cm. magas, bujább,
1893. július 20.	kaszálattott,	kaszálattott,
1893. aug. 14.	40—50 cm. magas,	55—60 cm. magas,
1893. aug. 26.	kaszálattott,	kaszálattott,
1893. szept. 14.	gyengébb, kisebb,	sűrűbb, nagyobb,
1894. márcz. 21.	vékony, sok tökpesztult, a maradék elszínesedik.	nagyon sűrű, zöld 8 cm. magas,
1894. április 5.	vékony 5—10 cm. magas, a talaj részben kopár,	sűrű, 15 cm. magas,
1894. április 18.	vékony, 15 cm. magas,	sűrű, 25—30 cm. magas,
1894. május 7.	vékony, 40 cm. magas, sok gyom (boglárka, sovány perje, pongyola-pitypang),	sűrű, 55—60 cm. magas, gyom alig észlelhető,
1894. október 31.	ritkább levelű,	sűrűbb levelű,
1895. április 11.	ritka állás mellett sovány, temérdek a p.-pitypang,	sűrű, szép,
1895. május 8.	ritka állás, temérdek p.-pitypang,	szép, sűrű,
1895. május 29.	kaszálattott,	kaszálattott,
1895. június 8.	lassan utóléri, sok a p.-pitypang és a sovány perje,	nagyobb, gyorsabb növési, a p.-pitypang és sovány perje alig található,
1895. július 8.	a növények kisebbek, állásuk ritka,	növények nagyobbak, állásuk sűrű,
1895. július 13.	kaszálattott,	kaszálattott,
1895. július 30.	nagyon ritka állás,	sűrű állás,
1895. aug. 15.	50 cm. magas, még nem virágzik,	70—80 cm. magas, kezd virágzni,

1896. márcz. 24. luczerna már alig található, luczernás még meglehetősen sűrű.

1896. aug. 8. leginkább csak a luczernás még mindig meglehetősen sűrű.

1897. április 10. az 1896. nedves esztendő a luczernának nagyon ártott, az 1896. nedves esztendő szintén ártott, de távolról sem úgy, mint az amerikaiak,

1897. július 5. nagy ritkán található egy-egy luczernaszál, luczernás feltűnően.

Ezen kísérlet egyszersmind a begyepesedésnek a menetét is elénk tárja, a mint az hasonló vidéken ugyanezen változások mellett szokott történni. S ez utóbbi kimutatásból kitűnik az is, hogy mennyire óvatosnak kell lenni a luczerna talajának megválasztásánál még akkor is, ha nem a silány minőségű amerikai luczernával van dolgunk, mely lassu fejlődése mellett a sokkal szívósabb természetű gyomok mellett mihamarabb kiszorol.

Az utóbbi összehasonlító jegyzetekből még azt is tapasztaljuk, hogy az amerikai luczerna már a harmadik esztendőben teljesen el van gyomosodva; a negyedik esztendőben meg éppenséggel sem nevezhető többé luczernának, mert már csak elvétve találhatunk ott egy-egy luczernatövet.

Stebler ezen közleményéhez még csak a következő megjegyzést fűzhetem. A kísérlet helye, mely a tenger felett 435 m. magasságban fekszik a zürichi tó mellett, e nagy víztükörnek a hőmérsékleti végleteket kiegyenlítő hatása alatt áll s ennek folytán az amerikai luczerna a lehető legelőnyösebb viszonyok közé jutott, mely kedvező viszonyt hazánkban ez elkényeztetett jövevénynek csak igen kevés helyen volnánk képesek megteremteni. Kiemelem ezen körülményt azért, mert az importált amerikai luczerna és löhere éghajlati igényét mindig a saját kárunkon fogjuk csak megismerni, mert az amerikai maggal egy egészen más éghajlati viszonyokhoz szokott növény magját vetjük el, egy oly magot, mely a miénktől eltűt körülményekhez szokva, hazánk zord telét és aszályos nyarat ki nem bírja.

Schmidt Oszkár.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: ifj. Sporzon Pál.

Gőztalajmivelő eszközök.

III.

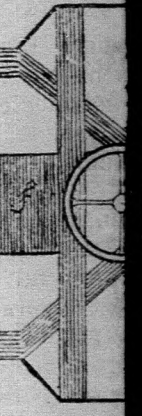
B) Kultivátor, grubber, borona és henger.

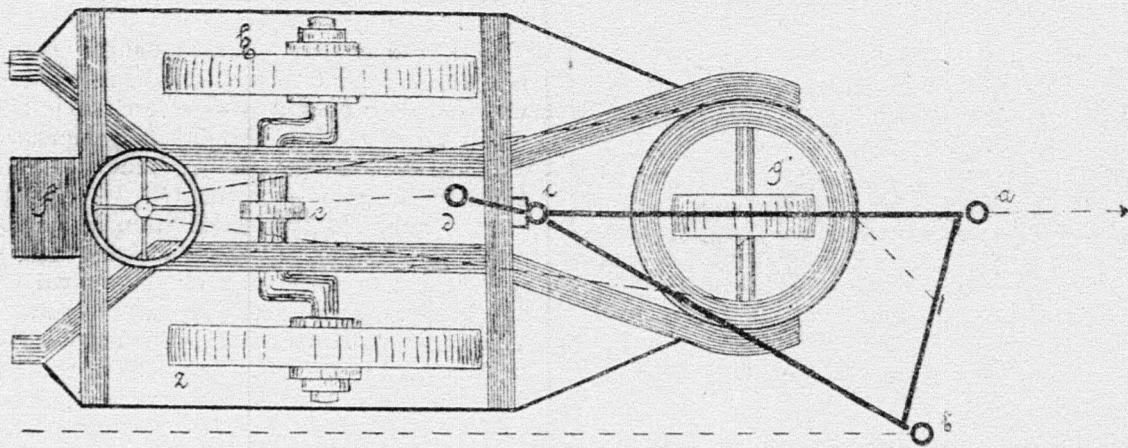
A talajmivelési munkák végzésére az eke egymagában véve még nem elegendő. Kellenek ide olyan eszközök is, melyek az eke munkáját kiegészítik és a talajmegmunkálás egyéb miveleteit végzik. Ezek közt megemlítendő a kultivátor, a grubber, a borona és a henger.

A gőz-kultivátor ugyanazon feladatot van hivatva végezni, mint a fogatos erővel dolgozó kultivátor, t. i. a talaj fellazítására annak megforgatása nélkül. Mivel azonban a fogatos erővel működő kultivátor csak legfeljebb 25 cm. mélységig dolgozhat, a mélyebb lazítást csak a gőz-kultivátor végezheti jól, mely 45—50 cm. mélyen is képes dolgozni.

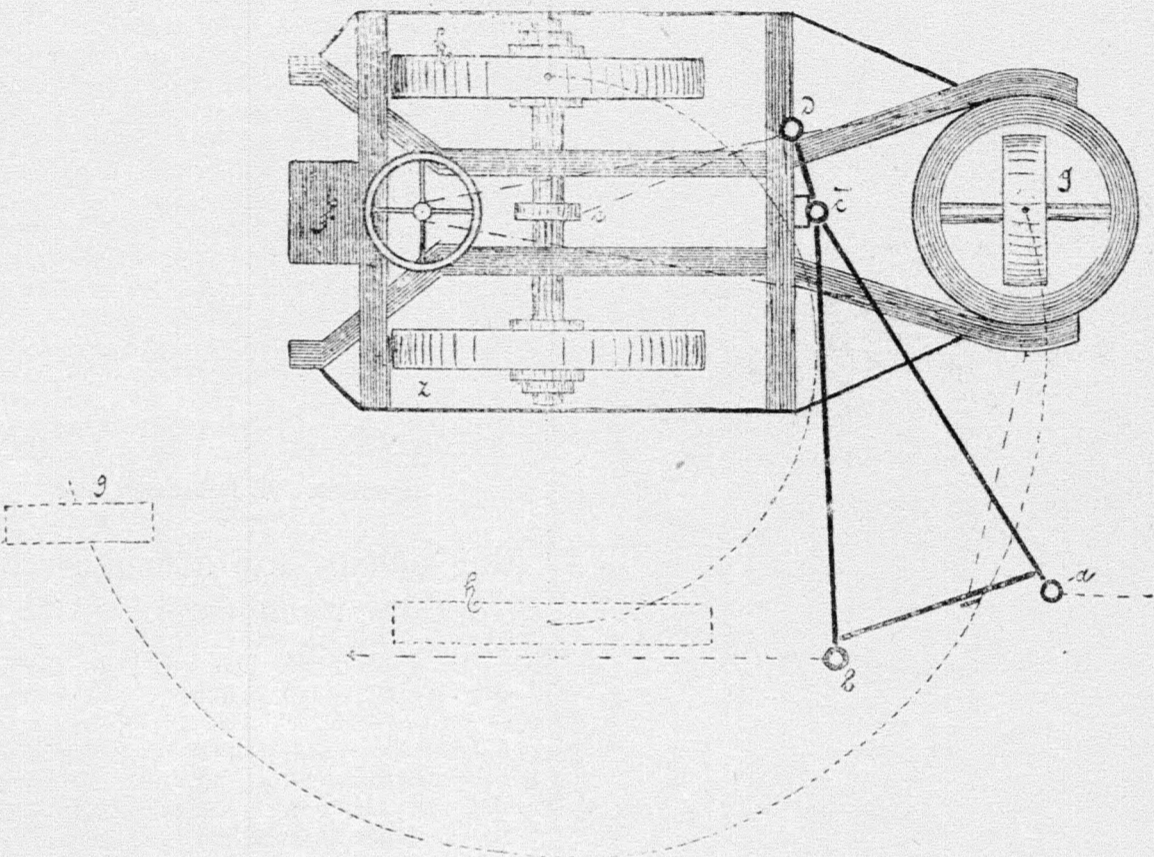
A Fowler-féle gőz-kultivátor alakjára nézve nagyban s egészben megegyezik a közönséges fogatos-kultivátorral, amennyiben itt is egy közös kereten 5—7—13 előrehajló erős kapa ül.

A közös keret két nagyobb keréken nyugszik, melyeknek állításával lehet a keretet süllyeszteni, vagy felemelni, s azonkívül a keret elöl kormánykerékkel van alátámasztva. A kapák a keretben szintén mélyebbre, vagy magasabbra állíthatók, állásukban a kapanyélen

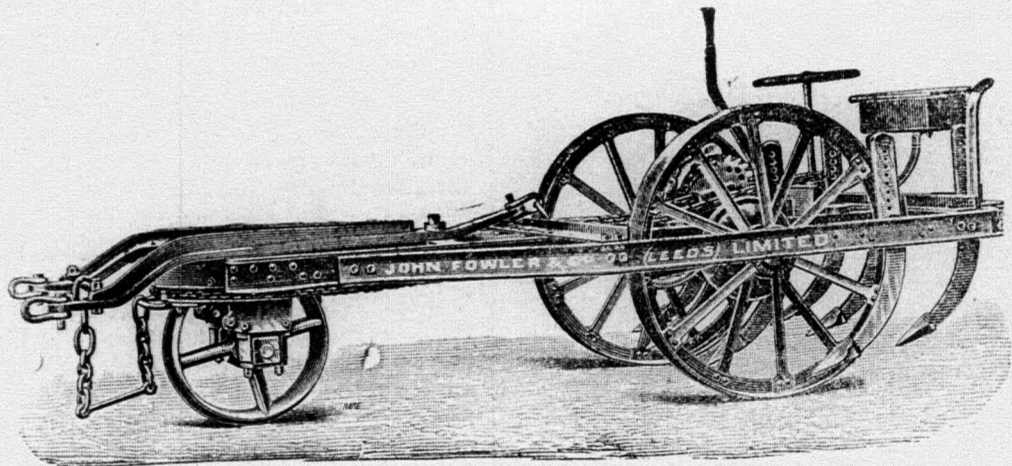

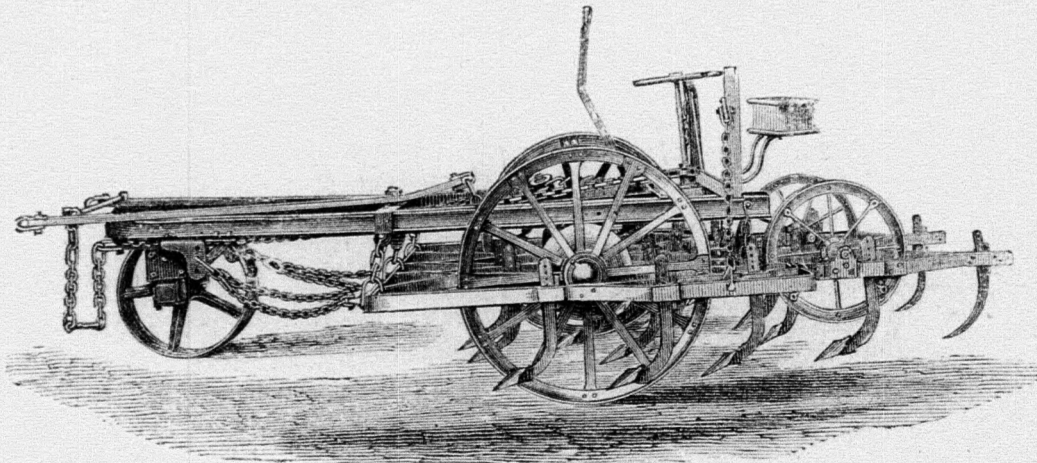
30. ábra. Fowler gőzkultivátorjának felülnézete.

31. ábra. Fowler gőzkultivátorjának fordulási módja.

32. ábra. Fowler-féle fordulőrendszerű erős gőzkultivátor.

33. ábra. Fowler-féle könnyű kultivátor.

átmenő csapszeggel rögzíthetők. A kereten van azonkívül a kormányozó készülék, melylyel a kereten ülő munkás az eszközt helyes irányban tarthatja; az ugyanitt levő emeltyűve pedig a mivelés mélységét szabályozza. E szerkezeteken kívül van még a fordítóeszköz, melynek segítségével az eszköz menetének végén megfordítható. E szerkezettel érte el Fowler, hogy kultivátorja és grubberje minden különös nehézség nélkül fordulhat vissza a menet végén új munkába.

A fordulás módját s az egész szerkezet elrendezését a mellékelt 30. és 31. sz. ábrák mutatják.

A 30. sz. ábrán a kultivátor kerete és állványa felülről nézve vannak ábrázolva. A kereten belül látható a két nagy *h* és *z* járókerék, melyek előtt a *d c a b* villaalakuan szétágazó emeltyű fekszik, *c* pont körül elforgathatóan. Ezen emeltyű *a* végpontjába van akasztva jelen esetben a húzó köté, míg a laza kötélrész az emeltyű *b* pontjába lévén akasztva az eszköz mellett rajzolt szakgatott vonal irányban lazán fekszik a földön. Az emeltyű *d* pontjáról pedig rövid lánc vezet az eszköz könyökbe hajtott fő tengelyén levő lánczoronghoz. A keret melső részét képező gyűrűben látható a *g* kormánykerék, melynek mozgató lánczait a kormány tengelyéig menő vonalak mutatják.

Fordulásnál következően működik a két-ágú emeltyű:

A mint a kultivátor utja végére ért s fordulnia kell, akkor a *b* pontba akasztott, eddig laza, köté fog húzni. Ennek húzása következtében a két-ágú emeltyű *c* pontja körül el fog fordulni, a mint a 31. ábrán látjuk. Az emeltyű ezen elfordulásakor először is a könyökbe hajtott fő tengelyt húzza előre, minek következtében az egész keret felemelkedik s a kapák kiemeltetnek a földből. Ugyanekkor a kormánykereket tartó gyűrű is megfordul a *g* kormánykerék pedig az ábrán jelzett irányban fordul.

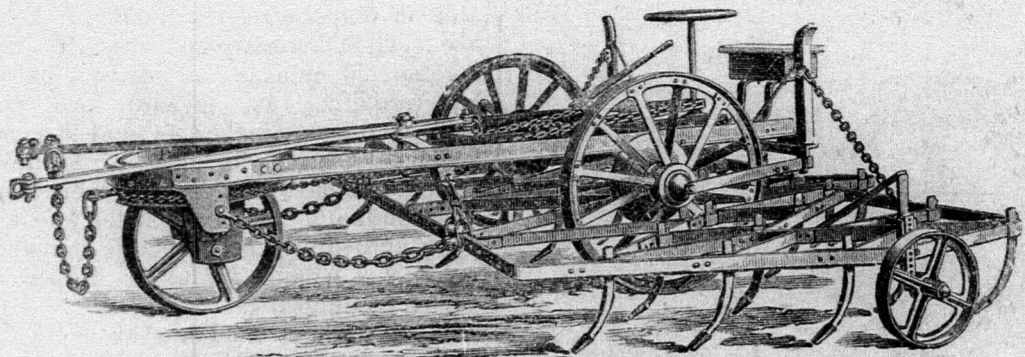
Ha most a köté *b* pontnál tovább is húzólag működik, akkor az egész keret a *z* járókerék, mint központ körül megfordul, a *h* kerék a pontozott helyzetbe jut, a *g* kereket a kormány segítségével szintén előre igazítja a munkás s ugyanekkor leereszti a kereket azzal, hogy kikapcsolja a kézi emeltyűt a fogas zárókerékből, melyet a keret felemelésekor oda bekapcsolt. Ha ez megvan, akkor mehet az eszköz vissza. Mint látható tehát, a fordulás egyszerűen s gyorsan történhet.

Ily kultivátort Fowler két nagyságban készít. Nagyobb mélységre és oly viszonyok közé, hol az altalajt felszántani nem szabad, csak lazítani, a 32. ábrán látható erősebb alakot. Kisebb mélységre, könnyebb talajra pedig a 33. ábrán vázoltat.

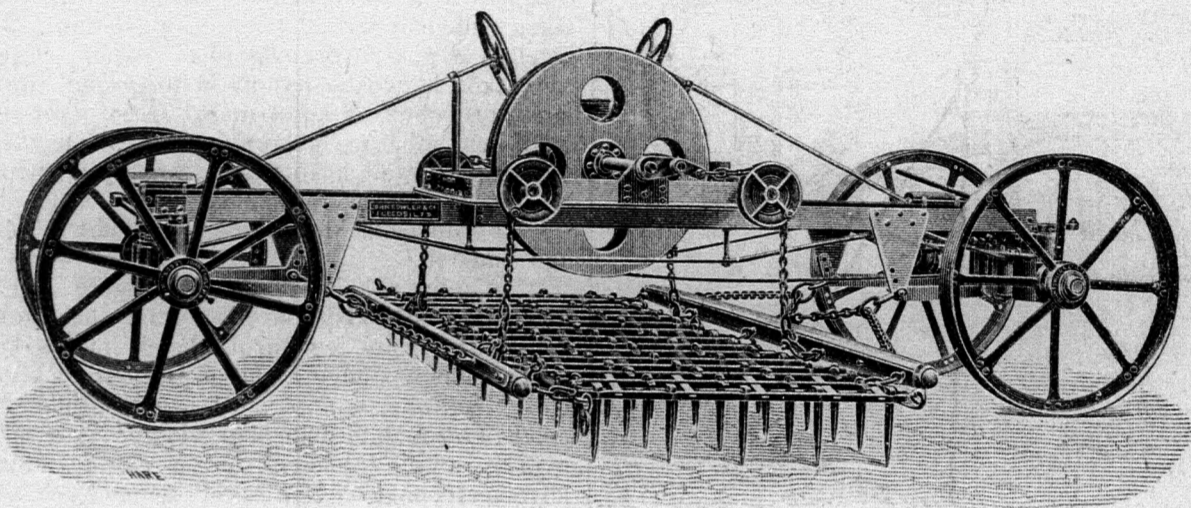
A gőz-grubbert a 34. számú ábra mutatja. Alakjára nézve hasonlít a kultivátorhoz, fordító szerkezete is ugyanaz, csak fogái, illetve kapái kisebbek, de nagyobb számban vannak a kereten. Ezen eszköz különösen tavasszal bír nagy jelentőséggel az őszi szántás szétporhanyításánál. Ilyenkor a grubber oly jó munkát végez, a minőt semmi más eszközzel elvégezni nem lehet. Mivel pedig aránylag könnyű és elégszéles, munkabírása rendkívül nagy. Naponkint 30 kat. holdat minden megerőltetés nélkül meg lehet vele munkálni.

A gőzborona szerkezete szintén megegyezik a fogatos erővel dolgozó borona szerkezetével. A teljes boronakeret lánczokkal kocsiállványhoz van akasztva, mely állványon az újabb boronáknál a kormányozó munkás ülésén és a két kormányrudon kívül még emelőszerkezet is van készítve, melylyel a boronák munkaközben is, ha esetleg eltömődnének, felemelhetők. Ily újabb szerkezetű Fowler-féle gőzboronát mutat a 35. sz. ábra.

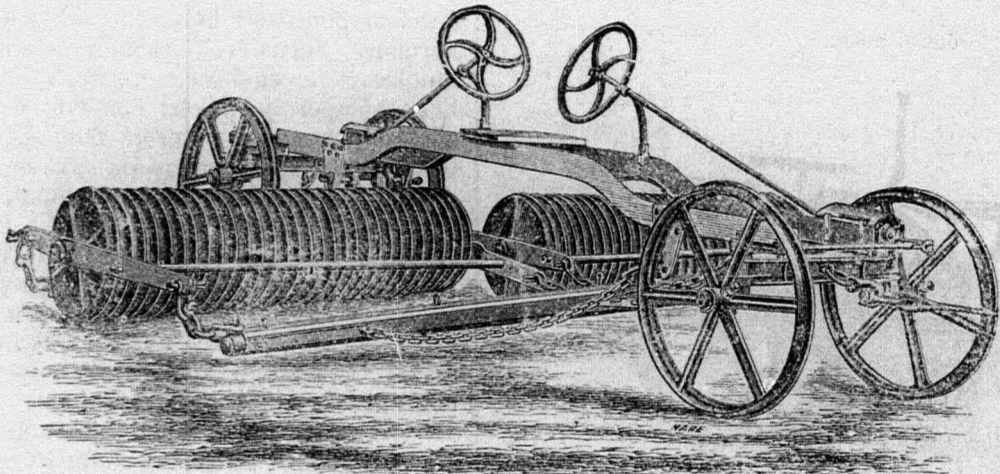
A mi végül a gőzhengert illeti, az is kocsiállvány alá van helyezve s a hengerkeretbe vagy gyűrűs, vagy síma, vagy rögtörő

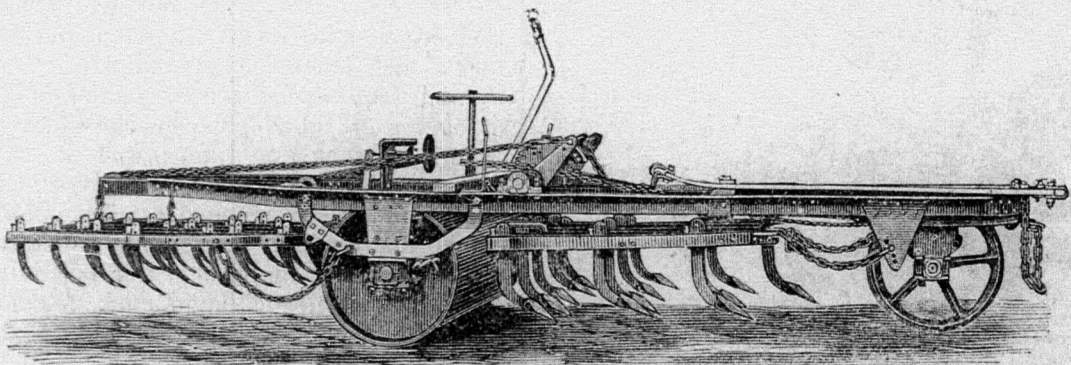
34. ábra. Fowler-féle gőz-grubber-borona vagy porhanyító.

35. ábra. "Fowler-féle" gőzborona emelőkészülékkel.

36. ábra. Fowler-féle gőzhenger.

37. ábra. Fowler-féle kombinált porhanyító.

hengertestek állíthatók be. Gyűrűs hengertesttel felszerelt gőzhengert mutat a 36. ábra.

Ugy a borona, mint a henger menetüknek végén nem fordulnak, hanem egyszerűen visszamennek, a munkaszélességnek megfelelően oldalt állva. Csak a kormányozó munkás fordul meg ülésén s kezeli az illető — visszamenésre szolgáló — kormányt.

E négy főalakon kívül vannak még kombinált talajmivelő eszközei is Fowlernek, melyek egyikét a grubberrel és boronával összerakott henger képezi. Ezen kombinált porhanyító különösen a földnek a vetőgép alá való elkészítésére felel meg. Az egész eszköz oly forduló rendszerű keretre van szerelve, mint a kultivátor, vagy a grubber. De járó kerekei nincsenek; ezeket a henger pótolja. A henger a keret közepén van elhelyezve. Előtte, mint az a 37. sz. ábrán látható, kisebb grubber turja fel a földet. A felturt földet a henger lesimitja s a lesimitott talajt a henger mögött levő könnyű borona felkarczolja s így legkedvezőbb állapotba hozza a vetőgép számára.

Az eddig tárgyalt gőztalajmivelő gépek és eszközök leírásából kününk, hogy azok a legkülönbözőbb talajviszonyoknak és talajmivelési munkáknak meg képesek felelni, úgy, hogy ott, ahol a gőztalajmivelés alkalmazásának kedvező tényezők megvannak, az erre szolgáló gépek és eszközök hiánya nem képezhet akadályt. *ifj. Sporzon Pál.*

GAZDASÁGI VEGYTAN.

Rovatvezető: Dr. Liebermann Leo.

Még néhány szó a cukorrépa-termelésről.

Dr. Liebermann Leó urnak a „Köztelek” f. évi 7-ik számában „Néhány szó a cukorrépa termeléséről” cím alatt megjelent cikkében felsorolt tanácsok, hogy mennyire indokoltak és megszívlelendők, azt első sorban azok tudják méltatni, a kik a cukorrépa termelését illetőleg alapos tapasztalatokkal bírnak.

Tény az, hogy a cukorrépa termelőinek egy tetemes hányada a gyárak tulságos követeléseivel szemben a répatermelés csekély jövedelmezőségéről panaszkodik.

Egyikben sincs igazuk!

A termelő és gyár közös érdeke, hogy a répatermés minél nagyobb s minél jobb minőségű legyen. Ha már most a gyár e célzattal szemben kiköti, miszerint frissen trágyázott földbe répat vetni nem szabad, e kívánsága méltányos, mert — mint mindenki tudja — az ily földön termelt répa oly nagy mennyiségű savakat tartalmaz, hogy azok a cukorgyártást gátolják; míg a gazdának, — a ki legalább helyes vetésszámot alkalmazni tud — nem is áll érdekében ezt tenni, mert hisz a friss-trágyázott földbe legtöbbször zabosbükönnyt, utána őszi gabonát vagy repezét s csak ezután vet cukorrépat. A többi követelés alig jöhet szóba.

Hogy pedig a cukorrépa hozama, tehát annak jövedelmezősége — ha a szükséges feltételek a talaj és klimatikus viszonyokat illetőleg megvannak s a mivélés a kellő szakértelemmel vezetetik, nemcsak, hogy nem csekély, hanem igen tisztességes, azt bátran állítom, sőt ezen állításomat be is bizonyítottam akkor, ha a mult év márczius havában e lapokban „Hogyan munkálják nálunk a cukorrépat?” cím alatt közölt cikkeim utolsójában hozott mérlegre hivatkozom.

Miben áll tehát a cukorrépa sikeres termelésének a titka? Nem lesz talán érdektelen, ha a következőkben röviden előadom azt.

Első kívánalom a termelő szakértelme, s fáradságot nem ismerő tevékenysége; mert kezdve a szántástól egész a répa kiszedéséig minden munkát igen nagy alaposággal vég-

zendő, s ezek kell ellenőrizni.

A szükségesítése, hogy a ben és módor

A terme egyes munká Planet-kapa, ahol az indok által érhetünk

A rovar bolha, döngész nagy fontossá

Legutolj minőségétől,

répa termése. kel birnia kel

lenül szüksé másik hiányoz

ben volna jel ként nem —

len meg kell pótlásáról go

Hogy e tossággal bir is említi —

azt az alábbi Az által

m. hold czuk mely termész zelés folytán

erőben levő v szelid lejtésé

tős táblák kö homokban ga

hat — 50 ho bon sem a t

repeze, de kü képpen s bá

dött minden, majd elcsene

észlelet indít tettem 120 c

az alatta lévó mintát vettem

keszthelyi veg adás végett a

tam át. Ugy rea nézve egé

Mily nag dön kitünt, az

zottság vélem jelenléte foly

gazdasági növ szezése folyt

jövőben e ka

A czuko szemben nagy

általunk keres a chilisalétron

a szuperfoszfá tetemes termé

Végezetü hogy az itt fé

czéltudatos m tán a cukorré

átlagot mutat.

KÜL

Franciai léscinek előd

1897-ik decz. községekn

adójukat kelle formán, a bu

adónemmel ke történt meg.

Midőn a viselőház elé

pótlásáról szó tárgyát képezt

juthattak s igy

zendő, s ezek mindegyikét nagy szigorúsággal kell ellenőriznie.

A szükséges és olesó munkákész biztosítása, hogy az egyes munkálatok a kellő időben és módon legyenek megadhatók.

A termelési költség redukálása, amit az egyes munkákat elvégezni tudó gépek (pl. Planet-kapa, fogatos-permetező stb.) — s ott, ahol az indokolt, — mezei vasut alkalmazása által érhetünk el.

A rovarkárók (pl. csimasz, grmányos, bolha, dögészalca) lehető meggátlása szintén nagy fontosságú dolog.

Legutoljára hagytam a talajt, melynek minőségétől, alkalmas voltától függ a cukorrépa termése. A talajnak mindazon alkatrészekkel birnia kell, melyek a répa diszlésére okvetlenül szükségesek, s ha ezek közül egyik-másik hiányozna, vagy elégtelen mennyiségben volna jelen, ezt a gazdának — ha más-ként nem — talaja analízátatása által okvetlenül meg kell tudni, s annak idejekorán való pótlásáról gondoskodni.

Hogy e tápanyagok közül mily nagy fontossággal bir — mint azt Liebermann dr. ur is említi — különösen a mész elegendősége, azt az alábbi eset hűen fogja illusztrálni.

Az általam kezelt területen — ahol 350 m. hold cukorrépa termeltetik — a talaj, mely természeténél fogva, de az okszerű kezelés folytán is humuszban bővelkedő s kiváló erőben lévő vályog, mely részben nyugatnak szelid lejtéssel bir, részben egészen sík. A lejtős táblák közepén egy gyenge emelkedésű, homokban gazdagabb domb huzódik valami hat — 50 holdas — táblán keresztül. E dombon sem a takarmány, sem a gabona vagy repeze, de különösen a répa nem diszlett kellőképpen s bár a kikélskor erőteljesen fejlődött minden, később a növekedésben megakadt, majd elesenevészedett. Keresve, kutatva ez észlelet indító okát, egy talajmetszetet készítettem 120 cm. mélyen s úgy a termő, mint az alatta lévő rétegből, mint az altalajból talajmintát vettem s ezt analízálás céljából a keszthelyi vegyikísérleti állomásnak s véleményadás végett a gazdatanácsadó-bizottságnak adtam át. Ugy a termőréteg, mint az altalaj ugy reá nézve egészen megfelelőnek látszott.

Mily nagy volt tehát esodálkozásunk, midőn kitűnt, az analízis és gazdatanácsadó-bizottság véleményéből, hogy a mész minimális jelenléte folytán nem diszlettek az egyes gazdasági növények. A táblák tervbe vett megszézése folytán előreláthatólag megszűnik a jövőben e kalamitás.

A cukorrépa a foszforsavas trágyákkal szemben nagyon háladatos, mert míg — az általunk keresztülvitt műtrágyázások szerint — a chilisalétrom csak kevés, vagy semmi, addig a szuperfoszfát lényeges sőt egyes esetekben tetemes terméstöbbletet eredményezett.

Végezetül még csak azt említem meg, hogy az itt felhozott gazdaságban éppen a czéltudatos mivélés és szívós tevékenység folytán a cukorrépa termése évről-évre nagyobb átlagot mutat.

Horváth Jenő.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Franciaország. A fogyasztási adók törlesztésének elodázása. Említettük, miszerint az 1897-ik decz. 27-iki törvény értelmében, a községeknek 1898. decz. 31-ikével fogyasztási adójukat kellett volna megszüntetni s az ilyformán, a budgeten támadt ürt valamely más adónemmel kellett volna pótolniok. Ez nem történt meg.

Midőn a Páris város tanácsa által a képviselőház elé terjesztett 60 millió deficit kárpótlásáról szóló javaslat szóba került, ott az vita tárgyat képezte, felette megállapodásra nem juthattak s így történt, hogy a borfogyasztási

adó törlesztését 1899. decz. 31-ikére kellett halasztani.

Már most egyes lapok azt vetik fel, a halasztásból nem lesz-e örökös — elodázás?

Ez másképp nem is lehetett. A fogyasztási adót, egy csapásra nem is lehetett törölni. A reform, hogy realizálható legyen, előzetes hosszas tanulmányt igényel. Bármikor legyen arról szó, hogy valamely adó töröltessék, az egész világ örömmel fogadja azt. Már ha aztán arról van szó, hogy a törölt helyébe más adó létesíttessék, akkor hiányzik az okos tanács.

Ezt igazolta a francia kamara is eljárásával.

Kétségtelenül igaz, hogy a hygienikus itala mért adó igazságtalan, erkölestelen, meg mindenféleképp rossz, de hát a fejadón kívül, mely adónemre lehet azt mondani, hogy igazságos? Vajjon az örökösödés s az adományozás után szedett illetékek — melyek néha az érték 12%-át teszik — nem-e valóságos rablás-e? A cukorra nekezedő adó nagyobb, mint e táplálkozási czik valódi értéke!

De hát az államnak 3¹/₂ milliárdnyi budgetje csakis az adók különböző neméből lesz egysulyozva — azt tehát kell fizetni!!

Helyes tehát, ha töröltetik az ital fogyasztási adója, de helytelen a hübele Balázs-féle eljárás, mert hogy most halasztást szenved a dolog, csak annak tulajdonítható, hogy kellő tanulmányozás nélkül mentek a felette komplikált kérdés megoldásába.

Általános vélemény szerint a községeknek először csak azt kellett volna betartaniok, hogy új fogyasztási adókat ne alkossanak s csak azután kellett volna körültekinteni, hogy a hus s ital helyett minő más — nem táplálkozási czikket — lehetett volna adóztatás alá venni?

Ki lehetett volna vinni azt is, hogy a fogyasztási adót évente huszad, harminczad, vagy negyvened részével — tehát részletekben töröljék s bizonyos évek végén azt vették volna észre a fogyasztók, hogy a sokat szidott teher magamagától enyészett el. De hát 60 milliónyi budgetet máról-holnapra törölni akarni, az oly vállalkozás, mely mint tényleg be is következett, csakis hajótörést szenvedhet. Már most kiváncsian várják, vajjon ezen év végével bekövetkezik-e a megígért törles?

Csökken a len és kenderrel bevetett terület nagysága. A kender- s lentermelőknek az 1898-ik évben adományozott prémium hektáronként 95 frankra emelkedett. Tekintve, hogy az előző két évben ugyanaz sokkal kevesebb volt: 1897-ben 78 frk 50 cm. s 1896-ban 72 frank, az a körülmény nyilvánul egész határozottsággal, hogy a len- s kendertermelés alá vont terület legutóbb jelentékenyen csökkent. A mult évi április 9-én hozott törvény értelmében a 8 acre-nyi terület jogosít fel a prémium elnyerésére, ennél fogva világos, hogy abban az esetben, ha a mult évi területkiterjedés megmaradt volna, a prémium magasságának is ugyanakkorának kellett volna maradni. De hát igazolja a bevetett területcsökkenést a statisztikai hivatal jelentése is. Így 1892-ben a két növényre az országban 65,112 hektár volt bevetve, 1897-ben már csak 57,317 maradt.

Konstatálva lett végre az is, hogy főleg a kendertermelés az, mely az utóbbi időben a prémiumozás daczára csökkenést mutat. A szaklapok véleménye oda konkludál, hogy abban az esetben, ha nem sikerül az idegen len- s kendertermelés behozatálát megfelelő vámokkal csökkenteni, abban az esetben a két növény termelése Franciaországban az állami támogatás daczára is fogyni fog.

Oroszország. Az orosz piac idegen térfoglalói. A pétervári lapok annak konstatálásával vannak telve, hogy az orosz piacon főleg az angol, német s osztrák-magyar ipari s gazdasági termékek foglalják el a helyet s érthetlenné tartják, hogy a „szövetséges“ francia miért nincs ott?

Tudják mindenfelé, hogy az utóbbi években az orosz kereskedelem, ipar s mezőgazdaság óriási fejlődést mutat, nagyobb, minőt a németek 1870 után kifejtettek. De hát az oroszok fiatal gyári fejlettsége, továbbá termelésük bizonyos hézagossága mégis arra készítetik őket, hogy európai, jobban felszerelt szomszédjaiktól szerezzenek be bizonyos. nálok hiányzó anyagokat.

Mint említünk, főleg a németek s angolok dominálják az orosz piacot. 1894-ben a német bevitel 143 millió rubelt tett ki, mely 1896-ban már 180 millióra emelkedett, Anglia az előző évben 133 millió rubel árát szállított Oroszországnak, mely ezidőszerint 100 millió rubelre csökkent; ám az amerikaiak négy év óta 40 millióról 48 millióra emelték oda bevitelüket. Már most az oroszoknak rosszul esik, hogy a francia csak 28—25 millió rubel árát képes importálni, mely érzelmet a francziák készségesen osztják is.

Most mindkét részről ennek okát kutatják s rá is jöttek, hogy a közlekedés lassuságában, továbbá a francia kereskedők csekélyebb vállalkozási kedvében keresendő az. Azonfelül a német kereskedő üzletkötése is sokkal kulansabb, mert a hitelnyújtás s a részletfizetések oly módjaival él, mely a francia kereskedő előtt teljesen ismeretlen. Az oroszok evvel a szemrehányással illeték „szövetséges“ üzlettársukat s abban látják azok kisebb térre szorításának okát.

Olaszország. A perugiai gazdasági tanintézet megnyitása. Perugiában, mely város a Flórencz s Róma közötti ut közepén van, az olasz kormány közelebb gazdasági tanintézetet nyitott, mely hivatva leend az olasz gazdák fiainak elméleti s gyakorlati felsőbb gazdasági kiképeztetését nyújtani. A tanintézet 3 évfolyamos.

Az első évfolyamban főleg a mezőgazdaságot érdeklő jogi, bölcsészeti, előképzést nyerne, az éghajlat, földtan, rovarian, a cryptogamiában nyerne a hallgatók gyakorlatokkal kapcsolatos kiképeztetést. A 2-ik évfolyamon speciálisan gazdasági szakelőadásokat tárgyalnak, minő a növénytermelés, erdészet, állattenyésztés, gazdasági vegytan s a gazdasági mellékparágak valamennyie, beleértve a kereskedelmi jogot, egészségtant, könyvvitelt a szövetkezés tanát stb.

A végbizonyítvány elnyerése után a növendékek még egy évet a casilianai gazdaságban tartoznak tölteni, mint gazdasági gyakorlatok, mely után diplomavizgára jelentkezhetnek. (Nálunk fordítva, a tanintézetbe iratkozás előtt kötelező a gazdasági praxisban eltöltött egy év. Szerk.)

Olasz tudósok szerint a tanintézet az európai intézetek nivóján áll, a mennyiben az elméleti s gyakorlati szakoktatás összes szükségletével el van látva. Olaszországban most nagyon sokat remélnék ettől a gazdasági intézettől; többek között azt, hogy a rettenetesen zilált gazdasági helyzetnek az lesz biztosan ható orvosszere.

Bosznia-Herczegovina. Délsláv mezőgazdasági és társadalmi viszonyok. Egy szerajevói lap tudósítása szerint az okkupált tartományokban az átalakulások lassan bár, de normálisan s biztosan történnek meg. A hódítók ahelyett, hogy egyszerre akarnák a társadalmi rendet átalakítani, bölcsen csak a fokozatos haladás útján járnak. A husz év előtti hűbérrendszer csak szörványosan mutatkozik, a mezőgazdasági hitelbankok kölcsönöket nyújtanak a parasztnak, kik az így szerzett pénzzel örök áron veszik meg a földet az uraságtól. A „Zadruga“, vagy a házközösség itt-ott még érintetlenül virágzik. Ezeknél a család legidősebb tagja kormányozza a család ügyeit s intézi az uraságnak nyújtandó robotmunkát. De hát az ósdi intézmény nap-nap után kivesző félben van.

Montenegró ellenkezőleg még ma is a

hadviselést kedvelő ország. Ezidőszerint oly fejedelemmel bír ugyan, ki a népet inkább munkára s a föld művelésére szeretné szoktatni. Gazdasági tekintetben persze haladást is végeztetett velök. Ámbár, hogy csakugyan siker is koronázza fáradozását, maga kell, hogy elől járjon jó példával.

LEVÉLSZÉKRÉNY

Kérdés.

24. kérdés. Becess lapjának mult évi valamelyik számában ajánlva volt a keresztetésknél a borzderes faj apaállat alkalmazása, szemben a simmenthálival. Az uradalomnak van néhány keresztetett üszője, bonyhádi bikák után, melyektől van is már néhány, simmenthali bikától származott borju. Kérném tehát velem tudatni, hol volnának kaphatók az ajánlott borzderes apaállatok s esetleg, ha megmaradnánk a simmenthali fajta apaállat mellett, hol kaphatnánk, különösen Debreczen környékén, tisztavérű simmenthali bikákat?

B. Ö.

25. kérdés. Egy istállóban tartott (20 drb) növendék marháim s üszőim úgy megvannak lepve tetűkkel, hogy dacára a legjobb etetésnek, mindinkább visszamennek s elsatnyulnak. Kérném tanácsát, mi a legjobb szer ellenük, hogy a szegény állatokat tőlük megszabadítsam? több ajánlott szert használtam már, de hiába.

K. J.

26. kérdés. Bér gazdaságomban egy rész-örlésre berendezett gőzmalom van és a napokban kaptam a járási főszolgabíroságtól egy felhívást, mely szerint egy a felhíváshoz csatolt munkarendnek a malomban való kifüggesztését és szem előtt való tartását rendeli el.

E munkarend első pontjában az áll: hogy vasár- és ünnepnapokon a malom zárva van. Egy másik pontban pedig: hogy a felügyelői teendőket maga a malomtulajdonos teljesíti.

Kérdem tehát, hogy 1. a vasár- és ünnepnapokat kell-e respektálni? 2. hogy a felügyelői teendők és az ezekkel járó felelősség nem ruházható-e át a tulajdonosról a gépészre? Illetve, hogy a munkarend ezen pontjai meg-egyeznek-e a törvény idevágó intézkedéseivel.

D. B.

27. kérdés. Egy szolgálatát felmondó cselédnek ismét elszegődéséhez törvényszerűen hány nap engedélyeztetik helykeresésre? Vagy van-e oly törvény, a mely előírja, hogy hány-szor kell elengedni a cselédet (értve külső mezei cselédet) hely keresésre és hány napig?

K. J.

28. kérdés. A törvényileg megengedett legnagyobb gazdasági szeszgyár egy idény alatt mennyi cukorrépat tud feldolgozni legkedvezőbb körülmények között?

H. A.

Felelet.

Borzderes és simmenthali fajta apaállatok beszerzési forrása. (Felelet a 24. sz. kérdésre.) A bonyhádi tájfajta tudvalevőleg a magyar fajta marhának különféle pirostarka fajtákkal való keresztetéséből keletkezett s ma mindinkább a simmenthali jelleg jut benne tulsúlyba. A kérdéstevő által említett cikkekben pedig csakis a magyarfajta szarvasmarha keresztetésére ajánlott a borzderes faj. Pirostarka, tehát tulnyomóan nyugati vérrel bíró kereszteteket azonban borzderesekkel keresztetni nem volna tanácsos és előrelátható, hogy ily irányu kísérlet kudarczczal végződne. Ajánljuk tehát, hogy a meglévő bonyhádi törzst csakis simmenthali bikák alkalmazása mellett szaporítsák.

Debreczenhez közelebb eső [simmenthali, Orsz. Törzskönyvbe bejegyzett tenyészetek a következők:

Salamon-Forgách Margit grófnő urad. Thuzsér, Szabolcsmegye. — *Özv. Steinfeld* Mihályné urad., Maes, Hajdumegye. — *M. kir. földművesiskola*, Rimaszombat. — *Desseuffy* Miklós gróf urad., Vencsellő, Szabolcsmegye. — *Fáy* István, Haesi pta, u. p. Bátka, Gömörm. — *Brüll* Ignác, Szilágy-Somlyó. — *Burger* Pál, Nyiregyháza.

Kívánságára még több, de távolabb fekvő tenyészetek czimeivel is készséggel szolgálunk.

W. N.

Növendékállatok tetvessége. (Felelet a 25. kérdésre.) A tetvek elszaporodása ellen a legbiztosabb védekezési mód a *tisztaság*; jól szellőztetett, tiszta istállóban tartott állatok, melyek bőrért keféssel gondosan tisztogatják, nem tetvesednek meg.

Ha a baj már fellépett, akkor is, az istálló alapos kitisztogatása és az állatok naponkinti kefézése a legelső és legfontosabb teendő. Ha az időjárás kedvező és nem kell meghűléstől tartani, akkor a tisztogatást egyszer-kétszer 3%-os kreolin- vagy lysol-oldatba mártott kefével ajánlatos végezni, ezt követőleg pedig a test felületét szárazra dörzsölni. Kevésbé jó eljárás, mert szűk és rosszul szellőztetett istállóban tartott állatokon, főleg, ha már előzőleg elgyöngültek, mérgezést okozhat, abban áll, hogy az állatok tarkójára vagy szarvak tövébe szürke higanykenőcsöt (huszársirt) kenünk, mogyorónyi részletet véve egy-egy állatra.

Mindig gondoskodni kell egyébiránt az állatok jó táplálásáról, proteinban gazdag takarmánnyal és kedvező időjárás esetén, tanácsos őket sokat a szabadban tartani. — y. —

Gőzalmi munkarend. (Felelet a 26. sz. kérdésre.) A kifüggeszteni rendelt munkarendnek a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó része helyes és törvényes, mert a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényen alapul. Az ünnepnapokra — Szt. István ünnepét kivéve — ezen törvény ki nem terjed s azért a munkarendnek ily értelemben való helyesbítését a tulajdonos kérheti.

A felügyelői teendőket mindaddig a tulajdonos köteles teljesíteni, illetőleg a felügyelővel járó felelősség mindaddig a tulajdonost terheli, míg maga helyett az ipartörvény határozmányainak megfelelő munkavezetőt nem állít és az iparhatóságnak (főszolgabíró) ezt be nem jelenti. Ha ily bejelentést tesz, és az iparhatóság azt tudomásul veszi, akkor a munkarendnek ezen pontja megfelelően módosítandó.

Cselédszegődés. (Felelet a 27. kérdésre.) A törvény a gazdát csak arra kötelezi, hogy a szolgálóból távozó cselédnek kellő időt engedjen helykeresésre. Hogy ez mikor és hány-szor történjék, arról bajos volna tételes szabályt alkotni, mert ez a szokásoktól és viszonyoktól függ.

Helykeresésre a vasárnapokat szokás felhasználni és az ily vasárnapi távozást a gazda mindaddig nem tagadhatja meg jogosan, míg a cseléd el nem szegődött vagy mig távozása nem jár a gazdának nyilvánvaló kárával.

Egy mezőgazdasági répaszeszgyár czukorrépa-szükséglete. (Felelet a 28. kérdésre.) Hogy egy mezőgazdasági répaszeszgyár egy idény alatt mennyi czukorrépat tud feldolgozni, az főképp a szeszgyár berendezésétől és a répa cukortartalmától függ. A maximális szeszmenyiség előállítására p. o. 12% cukortartalmu répából szükséges 28,000 q. Vannak oly mezőgazdasági répaszeszgyáraink, a melyek ezen répamenyiséget nappali és éjjeli munka mellett négy hónap alatt feldolgozzák, úgy hogy a naponként feldolgozott répa mennyisége 200—250 q.-t is kitesz. Négy hónapnál tovább a czukorrépat eltartani bajos, minthogy nagy a czukorvesztés és a répa igen könnyen romlik.

— a —

Gazdasági egyletek mozgalma.

A szolnok-dobokamegyei gazdasági egyesület abból a czélből, hogy megyéjének községei erdélyi-magyar fajtájú tenyészbika-szükségletüket hosszas utánjárás nélkül, lehetőleg egy helyen szerezhessék be; másrészlől, hogy a szükséges számú és szép tenyészbikákat megyei gazdák neveljék fel s így a tenyészbikák tenyésztésére fordítandó jelentékeny összeg a szarvasmarhatenyésztés előnyére a megyében maradjon. Deesen f. évi február hó 27-én rendezte a IX-ik *díjazással egybekötött bikakiállítás és vásárt*. A kiállításon 1—2 és 3 éves erdélyi-magyar fajtájú bikák mutathatók be, díjazásban azonban csak a megye területén nevelt állatok részesülhetnek. Az egyesület a legszebb bikák és bikaborjuk díjazására 1000 koronát tűzött ki; az oly községek részére, melyek eziránt az egyesületet megkeresik, a vásárláshoz kamatmentes kölcsönt nyújt, sőt buzdításul segély czimén a vételár 20%-át adományozza a kérelmező községnek, hogy elősegítse a jó tenyészanyag beszerezhetését.

A nyitrai gazdasági egyesületnek a szövetkezetek létesítése közül kifejtett kiváló tevékenysége máris oly eredményeket mutathat fel, melyek méltán megérdemlik, hogy azokra a szövetkezeti eszme terjesztésére hivatottak figyelmét felhívjuk. Ugyanis ez egyesület megyéje területén ezideig 55 hitelszövetkezet áll fenn, ezek közül a 94-ben 2, 95-ben 7, 97-ben 3, 98-ban 40 és a folyó évben 3 szövetkezet kezdte meg működését. A szövetkezetek jelenleg 8118 tagot számlálnak, az üzletrészek ezidőszerinti száma 12562-re rug, melyekre befizettetett mintegy 112'538 frt; a betétek összege jelenleg 111'406 frt és az eddig kölcsön adott összeg mintegy 325'028 fitot tesz ki. Az egyesület által nemrég alakított nyitrai megyei központi hitelszövetkezet tagjainak száma 134, kik 56,100 korona értékű üzletrészt jegyeztek.

A mosonmegyei gazdasági egyesület már évekkal ezelőt terbe vette, hogy megyéje területén egy hitel- mint fogyasztási szövetkezeteket létesít, e szándékát azonban többféle akadályok miatt ezideig meg nem valósíthatta. Az eszmét az egyesület ismét napirendre hozta, s felkérte a Gazd. Egyesületek Orsz. Szövetségét, hogy a jövő hó 9-én tartandó közgyűlésre egy szakértőt küldjön ki, aki a szövetkezetek mikénti alakításáról és szervezéséről ez alkalommal előadást tartson, hogy ezuton is a gazdaközön-séget a szövetkezeti ügynek megnyerhesse s az eszmé iránt felmerülő kételyeket eloszlatthassa. A szövetség mint az e téren legilletékesebb faktorhoz, a Magyar Gazdaszövetség „Hangya” értékesítő- és fogyasztási szövetkezetéhez fordult, felkérvén, hogy az egyesület közgyűlésére az előadás megtartására egy szakértőt küldjön ki. Az egyesület által a tél folyamán kigazda tagjai részére tartandó *népszerű gazdasági előadások* tervezete szerint *Hensch* Árpád gazd. akad. tanár s egyleti titkár a kisbirtok okzerű berendezéséről, *Molnár* József állami állatorvos a lótenyésztéséről, *Rácz* Imre az orsz. növénynt. kísérleti állomás vezető-helyettese a műtrágyák helyes alkalmazásáról, *Varga* Kálmán akad. segédintéző a tengeri, csalamádé és egyéb takarmányfélék termeléséről, *Korok* Kálmán akad. intézősegéd az istállótrágya kezeléséről és *Barna* Balázs a növénykórtani állomás segéje az üszög és aranka elleni védekezésről fog értekezni. Az előadások Halászi, Kiliti, Feketeerdő, Püski, Arak, Darnó, Lipót, Kis-Bodak, Mosony-Szt.-Miklós és Lébény községekben fognak megtartani. — **A borsodmegyei gazdasági egyesület** ez idei *téli gazdasági előadásait* már részben megtartotta és pedig Sajó-Vámoson, Sajó-Németiben, Ozsdon és Sajó-Ecségen. A folyó hóban és februárban még 30 előadást rendez az egyesület, ezek Mező-Kövesden, Belső-Böcsön, Szalontán, Sajó-Kazán, Bánhorváthon, Mező-Csáthod, Emődön, Heő-Bában, Cserépfaluban, Borsod-Ivánkán, Edelényben, Ónodon, Csernelyben, Apátfalván és

Parasznya működése egyesület Papkeszin helyen, Zikeren, Vá Miskén, Halinban, berényben Kajáron, Maroson, Györgyön, ban, Magy ben és R hó 26-tól tartatnak egyesület 5-én népi Tamásin, ban, Babó ban, Saár A bihari rendezend 12-én ve egyesület Sarkadon, Telegden, Nagy-Vár küküllőm folyamán előadások előadások Rákoson, E ban, Mihá Datkon, M Mesén, S Vesződön, Egerbeye rendeztetn bizottsága gazd. elő Alcsuthon, Tárnokon

A szeg gos k

A sz gátósága f. Jelen volta elnökle a tan., a föld Gyula h. p Szegedről, egy. aleln titkára, vár linc Gyul Pál főcsop iroda vezet

A Tó épületterve zart ajánla lek a Szeg h. polgárm kénél meg tézendők a ruár hó 20

Az el megállapitt 1 drb lő 10 frt. Egy 3 frt, borju juért díj no litásnál 1 r

Baron szített ólak frt, ketrece baromfiak s ezekért 5 f tárgyért járt terjéért járt A te szabad terü

Parasznyán tartatnak meg 9 elődó közreműködésével. — **A veszpréme gyéyi gazdasági egyesület népies gazdasági előadásait** Vámoson, Papkeszin, Szt.-Kir.-Szabadján, Berhidán, Menceshelyen, Zirczen, Kis-Kovácsiban, Öskün, Hajmáskéren, Városlődön, Szt.-Gaalon, Réden, Pusztamiskén, Pölöskén, Noszlopon, Kolontáron. Halinban, Tosok-Berénden, Csajághon, Vöröberényben, Siófokon, Peremartonban, B.-Főkajáron, Mező-Komáronban, Fokszabadin, Sió-Maroson, Szt.-Istvánon, Lepényben, Mező-Szt.-Györgyön, Enyingen, Hidvéghen, Tót-Vázsonyban, Magyar-Barnagon, Nagy-Hidegkuton, Ósiben és Ráthóton rendezi. Az előadások január hó 26-tól, márczius hó 16-áig terjedő időközben tartatnak meg. — **A somogygyéyi gazdasági egyesület** f. hó 22-én, 29-én, és február hó 5-én népies gazdasági előadásokat rendez Drávatamásin, Kilitiben, Istvádn, Csulokon, Darányban, Babócsán, Barcon, Kótsén, Nagy-Bajomban, Saárdon, Belováron és Kis-Korpádon. — **A biharmgyéyi gazdasági egyesület** által rendezendő gazdasági előadások sorozata f. hó 12-én vette kezdetét Bihar-Diószegen; az egyesület folytatólag Szalárdon, Nagy-Létán, Sarkadon, Érmihályfalván, Komadiban, Mező-Telegden, B.-Tordán, Mező-Keresztesen és Nagy-Váradon rendezi előadásait. — **A nagy-küküllőgyéyi közgazdasági bizottság** a tél folyamán magyar, német és oláh nyelvű gazd. előadásokat tart a megyei gazdák részére, az előadások Héjjasfalván, Kis-Kapuson, Alsó-Rákoson, Hévizen, Halmágyon, Úrmösön, Kóborban, Mihályfalván, Bürkösen, Mohán, Boldorfon, Datkon, Miklóstelken, Apoldon, Segesden, Hégen, Mesén, Szászkezdén, Nagy-Szöllösön, Szász-Vesződön, Riomfalván, Segesvárt, Kóhalmon, Egerbegyen, Asszonyfalván és Bärthelyen rendeztetnek. — **A vaáli járás mezőgazdasági bizottsága** Tabajdon, Mányon, Buda-Bicskén, gazd. előadásokat tartott, melyek folytatólag Alesuthon, Kajászó-Szt.-Péteren, Sósikuton és Tárkon rendeztetnek.

A szegedi mezőgazdasági országos kiállítás igazgatóságának ülése.

(1899. január 19.)

A szegedi mezőgazd. orsz. kiállítás igazgatósága f. hó 19-én d. e. 10 órakor ülést tartott. Jelen voltak: *Forster Géza*, a kiállítás alelnöke elnökléte alatt br. *Malcoms* Jeromos min. oszt. tan., a földmivelési miniszter kiküldöttje, *László Gyula* h. polgármester, rend. bizottsági alelnök Szegedről, *Lichtenberg Mór*, a szegedi gazd. egyt. alelnöke, *Bokor Pál*, a szegedi gazd. egyt. titkára, vár. tanácsnok, igazgatósági tagok, *Rubinek Gyula* a kiállit. iroda főnöke, *Jeszenszky Pál* főcsoportbiztos és *Horváth Jenő*, a kiállit. iroda vezetője.

A Tóth Mihály Szeged városi főmérnök épülettervei elfogadtatván, azok elkészítésére zárt ajánlat fog hirdettetni; az ajánlati föltételek a Szeged városi székházban László Gyula h. polgármester, a kiállit. igazgatóság alelnökénél megtekinthetők; s ugyanide lesznek intézendők a lepecsételt ajánlatok is f. évi február hó 20-ig.

Az elfogadott tervek alapján véglegesen megállapítottak a térdijak is, fizetendő lesz 1 drb ló után 4 frt. külön rekeszben (box) 10 frt. Egy drb szarvasmarha után istállóban 3 frt, borjuért 1 éves korig 2 frt, szopós borjuért díj nem fizetettik. A sertés és birkakiállításnál 1 rekesz 3 frt, 1 drbért 1 frt.

Baromfiaknál 25 □-méter területen készített ólakban és udvaron egy csoportért 25 frt, ketreczekért 3 drb számára 3 frt, nagyobb baromfiak számára (per 3 drb) készült ketreczekért 5 frt és minden egyéb élő állat vagy tárgyért ez osztályban a szabadterület □-méterjéért járó 1 frt fizetendő.

A termény és háziipari kiállításnál a szabad terület per □-méter 1 frt, szabad szin

és falterület 2 frt, zárt épület alapterülete 3 frt, asztalterület gazdáknak 3 frt, más kiállítóknak 4 frt.

Szőlő-, bor- és kertészeti kiállításnál per □-méter szabad terület 1 frt, zárt épületben alapterület 2 frt és falterület 1 frt.

Gép és eszközök kiállításánál per □-méter szabadban 1 forint a mezőgazdasági és annak keretében tartozó gépeknél, egyéb gépek és eszközöknél 1 forint 50 krajczár. Fedett szinben a mezőgazdasági, vagy annak keretébe tartozó gépek s eszközöknél per □-méter 2 frt, egyéb gépek s eszközöknél 3 frt. Teljesen fedett és padlózott munkacsarnokban a mezőgazdasági és annak üzemébe tartozó gép és eszközöknél 3 frt, egyéb gép és eszközöknél 5 frt.

Ezek után a beérkezett egyes ajánlatok fölött döntött az igazgatóság, ilyenek voltak a kiállitási érmek és diszoklevél beérkezett mintái, a kiállitási tárgyaknak a pályaudvarokról a kiállitási területre való szállítása, a megnyitási és zenesátor készítése, a szükségelendő ponyvák kikölcsönzése és a kiállitási terület körülkerítésére vonatkozó ajánlatok.

Örvendetes tudomásul szolgáltak a földmivelési miniszterium, az államvasutak, Szeged sz. kir. város stb. által kilitásba helyezett adományok és kedvezmények.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal.
Az OMGE. közleményei.	109
Nézetek a jégkarak elleni általános kötelező állami biztosításról. <i>Somogygyéyi-Somogyi Ferencz</i> .	109
A szegedi mezőgazdasági országos kiállítás igazgatóságának ülése.	117
Tárca.	
A szerelem könyve. <i>Buday Barna</i> .	110
Növénytermelés.	
Termelési kísérletek az amerikai herefélékkel. <i>Schmidt Oszkár</i> .	111
Gazdasági gépészet.	
Gőztalajmivelő eszközök. <i>ifj. Spozon Pál</i> .	112
Gazdasági vegytan.	
Még néhány szó a czukorrépatermelésről. <i>Horváth Jenő</i> .	114
Külföldi szemle.	115
Levelezekönyv.	116
Vegyesek.	117
Kereskedelem, tőzsde.	119
Budapesti gabonatőzsde. — Szeszület. — Erzsébet gőzmalom. — Lujza gőzmalom. — Here magvak. — Vetőmagvak. — Apolló kőolajfinomítógyár részv.-társ. — A központi vásárcsarnok árjegyzése a nagyban (en gros) eladott élelmi cikkek áráiról. — Állatvásárok: Budapesti szurómarhavásár. — Budapesti vágómarhavásár. — Budapesti gazdasági és tenyészmarhavásár. — Budapesti lóvásár. — Kőbányai sertésvásár. — Ingatlanok árverései (20000 forint becsértéken felül).	120

Meghízás. A földmivelésügyi m. kir. miniszter a Budapesti szervezett m. kir. gyapjuminosító intézet vezetésével dr. *Rodiczky Jenő* központi szolgálattételre beosztott gazdasági tanintézetit igazgatót bizta meg.

Eljegyzés. Belházy Géza eljegyezte Platthy Elza kísasszonyt.

Mezőgazdasági szesztermelők küldöttsége a földmivelésügyi és pénzügyminisztereknél.

A Nyitra vármgyéyi gazdasági egyesület által e hó 11-ére Nyitrára egybehívott értekezlet határozata folytán a kontingens-hiányban szenvedő felvidéki mezőgazdasági szesztermelők monstre küldöttsége 18-án szerdán járult a földmivelésügyi és pénzügyminiszterek elé. A küldöttség tagjai az OMGE. Köztelek palotájának nagytermében gyülekeztek s onnan indultak a földmivelésügyi miniszteriumba. Hozzájuk csatlakozott a szesztermelők orsz. egyletének választmányja is.

Dr. *Darányi* földmivelésügyi miniszter délelőtt 10 órakor fogadta miniszteriuma nagytermében a küldöttséget. Gróf *Zselenski* Róbert, mint a mezőgazdasági szesztermelők országos egyletének alelnöke bemutatta a Nyitra vármgyéyi gazdasági egyesület küldöttségét, melyhez csatlakoztak egyéb vármgyék kontingens-

hiányban szenvedő szeszgyárosai is, s arra kérte a minisztert, hogy a szesztermelők méltányos kérelmét meghallgatni s figyelmére méltatni kegyeskedjék; bemutatta aztán a küldöttség szónokát: *Jatka* Ferenczet, a ki előterjesztette a Nyitrán tartott értekezlet határozatait a miniszternek.

A felvidék szesztermelői — ugymond — súlyos helyzetbe kerültek; a jó burgonyatermés folytán pótkontingensre volna szükségük, mert különben hizlalásra beállított állatállományukat és kész anyagukat kénytelenek olesó áron elvesztegetni. De nemcsak a mezőgazdasági szeszipar, hanem maga a mezőgazdaság fejlődése is hátrányosan befolyásoltatik azáltal, hogy a szeszfőzdek a kontingens-hiány folytán kénytelenek üzemüket beszüntetni. Kéri a minisztert, járjon közbe a pénzügyminiszternél aziránt, hogy váltson vissza a nagyipari gyárakból kontingens a mezőgazdasági szesztermelők részére. A nagyipari gyárak 1888. év óta ugyis többször kitermelték már a mezőgazdasági szeszfőzdek által visszabocsátott kontingens. Memorandumot nyújt át a miniszternek, melyben a mezőgazdasági szesztermelők kérelme részletezve van.

Dr. *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter elismeri, hogy a szesztermelés a mezőgazdasággal szoros összefüggésben van. Kétszeresen fontos pedig ez a kérdés a felvidéken, mely állattenyésztésre van utalva; a felvidéket sok csapás érte az utóbbi időkben, megérdemli tehát, hogy a kormányzat a szesztermelők kérelmét figyelmére méltassa. A pénzügyminiszterrel ismételtén beszélt e kérdésről, a ki hajlandó törvényjavaslatot terjeszteni a képviselőház elé, melylyel segélyre lenne a mezőgazdasági szesztermelőknek. Oda fog hatni minisztertársánál, hogy oly megoldás létesüljön, a mely minden jogos igénynek megfelelj.

Lukács László pénzügyminiszter délután félhatkor fogadta a küldöttséget a pénzügyminiszteri palotában.

Itt ismét *Jatka* Ferencz tolmácsolta a mezőgazdasági szesztermelők kérelmét.

A pénzügyminiszter kijelenti, hogy csak annyit tehet a szesztermelőkért, a mit a törvény keretén belül tehet. A szeszkontingens kiosztása körül felmerült bajok orvoslása eddig sem az ő akaratán mult, hanem azon, hogy a politikai viszonyok nem engedték meg, hogy már a mult évben egy törvényjavaslatot nyújtson be a szeszkontingens kiosztás egészségesebb alapokra fektetését illetőleg. A javaslat készen van, de nemlehet tárgyalatni ide nem tartozó okok miatt. Iparkodni fog még azt is megtenni, hogy az ipargyáraktól is elvonja a kontingens, melyet kitermelni azok nem képesek és kiosztja azt a mezőgazdasági szeszgyáraknak; a kiosztásnál azt a vezérrelvet fogja követni, hogy a kevesebb törzskontingenssel bíró mezőgazdasági szeszgyáraknak adja első sorban a pótkontingens. A küldöttség memorandumában ha oly eszméket talál, melyek összeegyeztethetők a törvényvel, figyelembe fogja azokat venni.

Hibaigazítás. Lapunk f. é. 6-dik számába a 101. lapon „Szavatosság májmetelyes juhokért” cz. alatt közölt feleletbe sajtóhiba eszszott be. A feleletnek alulról számitva 10. és 11-dik sorába „fogyasztásra alkalmas májmetelyes juh ára” helyett ugyanis „fogyasztásra alkalmas juh metelyes májának ára” a helyes szöveg.

Gabonauzsora-perek. A napilapok értesüléseként közöljük az alábbiakat: „Csak a napokban járt a földmivelésügyi miniszternél egy deputáció, amely a kormány sürgős intézkedését kérte a gabonauzsora ellen. E szerint nagyon is aktuális az a monstre-bünpör, amelyet a szabadkai törvényszék indított meg száznegyven moholi károsult fél feljelentésére. Ismeretes, hogy a budapesti nagygabonakereskedők már évek óta megveszik a kisebb gazdáktól 3-6 forintért métermázsánként a még lábon álló gabona remélhető termését. A gazdának aratás után a lekötött gabonamennyiséget kell szállítani; ha erre nem képes, akkor az

ügynök az effektív gabnaárban, 8—10 forintban számítja a lekötött gabonát s a gazdától váltót hajt be, amelyet irgalom nélkül perelnek. Ilyen módon egész sereg kiszagda ment már tönkre. A szabadkai törvényszék a gabona-uzsora megdöbentő eseteit derítette ki vizsgálat közben s 126 fél panaszára Kronstein Adolf, Feuer József, Beck Miksa és Weisz Márton gabonaügynökök ellen megindította a fenytővizsgálatot. Az eljárást azonban nem fejezhette be, mert a vizsgálat során negyvenhat újabb feljelentés érkezett. A vád alá helyezett ügynökök Bischitz Salamon és Fia, Schlesinger és Pollakovits, Strasser és König, Deutsch Károly és Fia budapesti terménynagykereskedő cégek megbízottjai. A monstré-hümpörben, amelynek szenzációs eredménye lehet, a vizsgálatot csak február vége felé fejezhetik be, mert nap-nap után tömegesen jelentkeznek az újabb panaszok. Ez az értesülés arról tesz bizonyosságot — ha ezt máskülönb nem tudnánk — hogy a gabona-uzsora, mint lapangó kór, folyton nagyobb pusztítást visz véghez a kisemberek egzisztenciájában. A gabona-uzsora-perék a harmadévi rossz termés következményeként halomszámra foglalkoztatták a bíróságokat. Akkor alaposan megvilágítottuk a helyzetet s elengedhetetlennek tartottuk az uzoratorvények módosítását. A földmivélsügyi és belügyi miniszterek néhány rendelettel vélték segíteni a bajon; am a következmények igazolták, hogy az mind kevés volt. Az uzorauzelmek immár olyan országos csapássá váltak, a bírói gyakorlat a keletkező perekben annyira ellentétes, hogy a törvényhozói beavatkozást az újabb tényekkel szemben azok sem fogják már talán szükségtelenné tartani, akik eddig az u. n. gabona-elővételek jogosultságát oly ékesen védelmezték. Megnyugtató volt a napokban a kormány részéről azt a kijelentést hallanunk, hogy az uzorauzelmekkel szemben törvényes garanciákat fog nyújtani. Ez az ígéret felment bennünket egyelőre a kérdés további feszegetésétől, abban a reményben, hogy várakozásunk nem marad kielégítetlenül.

Gazdasági tanfolyam a görög-kath. lelkészek részére. A ruthén nép leghivatottabb vezetői, a görög-kath. lelkészek részére, kik a nép között élve azon helyzetben vannak, hogy egy jobb, jövedelmezőbb gazdálkodási módra nézve jó példával járjanak elől s erre híveiket is rávezessék, a földmivélsügyi miniszter Alsó-Vereckén folyó évi január hó 25-étől kezdve négy hétig tartó gazdasági tanfolyamot rendeztet. A tanfolyamon 25 lelkész fog részt venni, ezek oktatásánál különös figyelem fog fordítatni az ottani vidéken fontos állattenyésztés és kisebb gazdasági ágak ismertetésére. A tanfolyam vezetője Egan Ede miniszteri megbízott lesz.

Patkányirtószert. Novák Emil úrtól a következő értesítést vesszük: Azon hitem, hogy jelen soraimmal gazdatársaimnak, a közjónak hasznos szolgálatot teszek, ösztönözött arra, hogy a következő egyszerű, biztos patkányirtó és üző szert közismertté tessek, ki-kijelentvén, hogy a szert nem magam találtam föl, hanem Jóhán Vilmos csákvári m. kir. földmivés-iskola igazgató tanácsára vettem teljes sikerrel alkalmazásba. Közönséges fakátrány forró vízzel könnyen folyóvá felhígítva a patkánylyukakba 2—3 liter mennyiségben öntetik be.

Gazdaságok és iparosok figyelmébe ajánlja a „Drezdai Motorgyár” részvénytársaság (ezelőtt Moritz Hille) legújabb gáz-, benzin- s petróleum-motorait és mozgonyait, melyek nagy-szerű javításokkal és újításokkal vannak ellátva. E világhírű és elterjedt motorok szilárd szerkezetükkel, megbízhatóságukkal és egyenletes működésükkel minden más gyártmányt felül-mulnak.

Stassfurti KAINIT-ot

teljes kocsirakományokban, közvetlen kisebb mennyiségekben **budapesti raktárából** legjutányosabban ajánl a

„HUNGÁRIA”

MŰTRÁGYA, KÉNSAV ÉS VEGYI IPAR RÉSZEYNTÁRSASÁG BUDAPESTEN, V. KER. VÁCZI-KÖRUT 21. SZÁM.

1898. évi forgalom: 26,239 mm.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét

a budapesti gyapju-aukeziókra,

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartanak meg. Az aukeziókra felkültött és „Gyapjuáruverési válatat Budapesten, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen rakározásban részesülnek.

Mindenemti felvilágosítással szolgál:

HELLER M. S TÁRSA,

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

Millenniumi nagyérmet nagyban termelés, kivitel és versenyképességért.

Apollo kőolajfinomító-gyár r.-t.

Részvénytőke 3,000,000 korona.

Gyár Pozsony.

Iroda: Budapest, V., Váci-körut 32.

Táviratok: APOLLO BUDAPEST.

Budapest telefon 2692. Pozsony telefon 195.

Petroleum, ligroin, nyersbenzin, motorbenzin, rektifikált benzin minden minőségben, gazolin, ásvány-, kenőolajok, l.a. hengerolaj, l.a. gépolaj, orsóolaj, tengelyolaj, paraffin, Stearin- és paraffin-gyertyák.

Az olaj bizalmi czikk.

Ásvány-, gép- és hengerolajokat szállítunk amerikai és orosz nyersanyagból előállítva, mindenkor egyenlő minőségben és a ki egy izben nálunk vett, az szükségletét ismét újból nálunk fogja fedezni, mivel szolidan szolgáljuk ki.

Kérünk tehát próba-megrendeléseket.

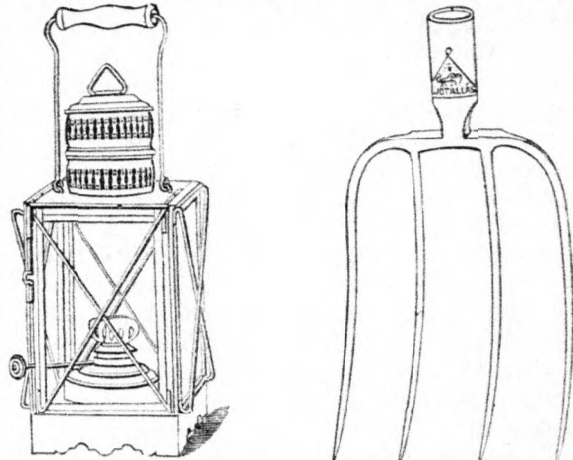
Apollo kőolajfinomító-gyár részvénytársaság.

Iroda: Budapest, V., Váci-körut 32.

ALAPITTATOTT 1872.

SCHOTTOLA ERNO, BUDAPEST.

Műszaki közp. üzlet: Gyár: VI., Andrassy-út 2. VI., Révay-u. 16. Fonciére-palota. (Saját telepen.) bátorodik a t. cz. érdekelteknek „Helios” istálló- és gazdasági viharlámpáját becses figyelmébe ajánlani. **Ára teljesen felszerelve dronként frt 2.80.**

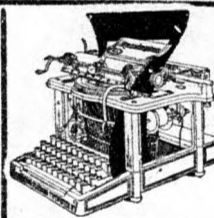

Van szerencsém egyuttal kitünő minőségű tartós. Csikóje gyű acél trágya- és széna-villáimat, minden egyes darabot jótállás mellett 3 ággal dronként **75 krral**, 4 ággal darabonként **90 krral** ajánlani. Az őszi bekötésre legolcsóbb árákon ajánlok legjobb minőségű **finom sodrott szemű marha lánczokat:**

sodronyerősség	4 1/2	5	5 1/2	6	6 1/2	7 mm.
ár darabonként	39	40	44	50	59	69 kr.

Legolcsóbb beszerzési forrás **16 és szarvasmarha nyíró ollókban**, valamint minden egyéb mezőgazdasági szükségleti czikkben.

„REMINGTON” IRÓGÉPEK VILÁGHIRŰEK.

VALLÁS-és KÖZOKTATÁSÜGYI magy. kir. minister

Kivonat a Hivatalos Közlöny-ből.

„A vallás és közoktatás-ügyi magy. kir. minister a Remington írógépet (kapható Glogowski és Társa budapesti czégnél Erzsébet-tér 16. sz.) az állami és egyáltalában a hazai tanintézetek részére leendő beszerzésre ajánlja.

Festékpárna mellőzve. — 4-szeres billentyű 8-szoros helyett. — Legfinomabb acélszerkezet. — Közismert nagy tartósság. — Központi vezetékek nélkül. — Teljes magyar és német billentyűzet. — Minden betűnek csak 1 billentyűje. — Legnagyobb sokszorosító képességgel.

A REMINGTON nagy sikerrel használják. A magyar bosnyák, horvát, osztrák, francia, angol orosz és az amerikai kormányok, — A magy. kir. bel- és földmivéls., az igazság-, a honvédelmi-, és a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumok, — Fiumei kormányzóság, Magyar parlament, — Magy. kir. államvasutak igazgatósága, M. kir. államvasutak üzemeltetőségei, — M. kir. államvasutak gépgyárai, — Magyar általános hitelbank, — Ganz és Társa, — Budapest székes főváros, Kir. tábla Budapest, Győr stb. — Gr. Károlyi Imre urad. igazgatósága, Mágocs. — Magy. Mezőgazdák szövetsége Bpest. Reé Jenő püspöki urad. bérli Veszprém. Dr. Kéler Zoltán, gróf Festetics urad. ügyésze Budapest, — Győri püspökségi központi iroda Győr. Osztr. m. állam-társ. urad. igazg. Budapest. Zichy Nándor gróf urad. számvevői hivatala Bpest, I., Krisztina-u. 22. M. kir. állami jószágigazgatóság Arad. Továbbá számtalan pénzügyi, zenei, gyárban, kereskedők-nél, iparkamráknál, ügyvédek-nél, megyék-nél, városok-nál, közjegyzők-nél, erdészek-nél, iskolák, tanároknál, iskolákban, uradalmaknál stb. stb.

Remington írógépet kívánatra vételkötelezettség nélkül küldünk saját költségünk-re az ország bármely részébe díjmentes bemutatásra és az egyszerű kezelés begyakorlására bárhova ugyancsak saját költségünk-re küldjük ki tisztviselőinket — Arjegyzék bérmentve és ingyen.

GLOGOWSKI és Társa BUDAPEST, Erzsébet-tér 16. Remington írógépek és Edison-mimeographok kizárólag jogosított eladási telepe.

KERES

(Gutt) czég jelentése

Nap

Utolsó

tékenyebb vá

mint a kínála

lisztkonzum

letre vásároln

15000 mmázs

szerb áru, vá

Eladato

Tiszavidéki:

Bácskai:

Pestvidéki:

Fehérmezei:

Bihari:

Bánáti:

Felvidéki:

Raktáraru:

Szerb:

Oláh:

Rozsba

nőségű rozse

gában.

Arpa t

mánywaggon

szertint.

Tenger

g7ban 4.50—

Zab vá

Határi

16dés folytán

csak elvéte

Déli 1

Buza márcz.

„április

október

Rozs márcz.

Tengeri máj.

Zab márcz.

Káp-repcze

szesz.

tudósítása.)

A sze

dig gyér és

tozatlantul a

Elkelt finom

élesztőszert

Kicsinyben

Mezőg

szesz e hétn

alul és 17 f

áron el is k

A kon

17.50 forint.

Bécsi

szeszért.

Prága

17.50 frt ad

Triest

90% hektol

A kiv

rott, mely S

Vidék

mező, Arad,

változatlan

Buda

54:25—55—

szesz adózv

(exkontingen

—21— frt.

Az ár

mentve buda

tés mellett

Vető

Az e

enyhe időj

hogy a gaz

szükségleti

Meggyőződ

nagvakkál

a magvak

Gyümölcs. Fajalma 1 q frt 16-24, köz. alma 6-7, fajkorte 30-50, közönséges körte 8-30, szilva magva-váló 0-0-0, vörös —, aszalt 8-14, cseresnye faj —, közönséges 0 —, meggy faj —, közönséges —, ringló —, barack kajszin —, őszai —, dinnye görög nagy 1 db 0-00, kicsi —, sárga faj 0-0-0 —, 1 kg. közönséges — szőlő 1 kg. 0-50-0-80, csemege —, dió (faj, papir-héjú) 16-24, közönséges 10-0-16, mogyoró 30-32, gesztenye magyar 0 —, olasz 16-24, narancs messi-nai 100 db —0-0-0, pugliai 1-0-1-5, mandarin 1-20-2-50, citrom 0-90-1-20, füge hordós 1 q 20-24, koszorús 22-22 —, datolya 30-38, mazsolaszőlő 58-70, egres 1 lit. 0 —, eper 1 kg. — kr.

Fűszerek és italok. Paprika I. rendű 1 q. frt 30-60, II. rendű 20-30, csöves —, (szá-ritott) —, köménymag —, borsókamag —, mák 1 q. frt 25-30, méz csurgatott 0-40-0-50, sejtken 1 kg. —, szappan szín 20-25, közönséges —, fehérbor asztali palackban 1 lit. 0-40-0-50, vörös asztali palackban 0-40-0-50, házi pálinka palackban —, ásványvíz palackban —.

Hideghusvásár a Garay-téri élelmi piacon. 1899. jan. 20-án. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 55 árus 35 db sertést, 0 árus 10 db süldőt, 2500 kg. friss húst, 1000 kg. füstölt húst, 800 kg. szalonnát, 500 kg. hájat.

Videkről és pedig: Czegléd 10 árus 144 db Nagy-Körös 8 árus 128 sertést, Hidegkut 1 árus 13 sertést, Német-Kér 1 árus 5 sertést, Monor 1 árus 24 sertést, Tas 1 árus 8 sertést, Dunaföldvár 2 árus 13 sertést, Duna-Szent-György 1 árus 6 sertést, Madocsa 1 árus 5 sertést, Szabadzállás 1 árus 12 sertést, összesen 32 árus 358 drb sertést. Monorról még 830 kg. friss húst.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés 1 kg. 56-58, 1 q 4300-4500, süldőhús 1 kg. 60-70, 1 q 5600-5700, füstölt sertés 1 kg. 64-72, 1 q 6000-6100, szalonna zsirnak 1 kg. 54-54, 1 q 4700-4800, füstölt szalonna 1 kg. 60-70, 1 q 5800-6200, háj 1 kg. 54-56, 1 q —, disznózsir 1 kg. 62-64, 3 q 5600-6000, kocsonyahús 1 kg. 30-44, 1 q 2600-3600, füstölt sonka 1 kg. 76-80, 1 q — krig.

Hideghusvásár az Orczy-uti élelmi piacon. 1899. január hó 20-án. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 67 árus 68 db sertést, 0 árus 0 db süldőt, 2300 kg. friss húst, 440 kg. füstölt húst, 800 kg. szalonnát, 330 kg. hájat, — kg. zsirt, — kg. kolbászt, — kg. hurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonyahúst, — kg. disznósajt, — kg. (— db) sonkát, — kg. töpörtöt.

Videkről és pedig: Jász-Kara-Jenő 1 árus 7 sertést, Dunavecse 1 árus 7 sertést, Solt 2 árus 12 sertést, Sziget-Szent-Márton 1 árus 6 sertést, összesen 5 árus 32 drb sertést. Kilónkint 45-46 krig.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés 1 kg. 48-64, 1 q 4600-4700, süldőhús 1 kg. —, 1 q —, füstölt sertés 1 kg. 60-72, 1 q —, szalonna zsirnak 1 kg. 52-54, 1 q —, 5200, füstölt szalonna 1 kg. 56-60, 1 q —, háj 1 kg. 56-58, 1 q 5400 —, disznózsir 1 kg. 60 —, 1 q —, kocsonyahús 1 kg. 26-36, 1 q 2200 —, füstölt sonka 1 kg. 75-85, 1 q — krig, kolbász 1 kg. —, Disznósajt 1 kg. — hurka —, 1 drb —, töpörtő 1 kg. krig.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1899. jan. 20. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott a szokott községekben 180 szekér réti széna, 25 szekér muhar, 35 zsupszalma, 15 szekér alomszalma, 0 szekér takarmányszalma, 6 szekér tengeriszár, 23 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbukkó, köles stb.), 1100 zsák szecska. A forgalom élénk. Árak q-ként a következők: réti széna 190-300, muhar uj 290-330, zsupszalma 140-160, alomszalma 110-120, egyéb takarmány —, lóhere —, takarmány-za ma —, tengeriszár 800-1000, luczerna 260-280, sarju 250-290, szalmaszecska 170-180, széna —, uj —, zabosbukkó 250-270. Összes kocsiszám 295, súly 295000 kg.

Allatvásárok.

Budapesti szurómarhavásár. Január hó 19-én. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése.

Felhajtatott: 210 drb belföldi, — db galicziai, drb tiroli, 16 db növendék élő borju, 50 db élő bárány: 46 drb belföldi, 4 drb galicziai, — drb tiroli, 3 drb bécsi, — drb növendék borju, 596 drb élő bárány, — drb élő kecske.

Árak a következők: Élő borjuk: belföldi —, frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 35-45 frtig, kivételesen — frtig sulyra, növendék borju 18-23 frtig, kivételesen — frtig dbonkint, — frtig sulyra. Élött borju: belföldi 40-47 frtig, tiroli — frt, galicziai 38-44 frtig, növendék borju — frtig dbkint, élő bárány 40-70 frtig, bécsi élő borju —, kiv. — frtig sulyra. Élő bárány 5-0-6-5 frtig, kivételesen frtig élő kecske — frtig páronkint. Hizlati fűt —.

Budapesti gazdasági és tenyészmahavásár. 1898. évi január hó 19-én. (A budapesti közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtatott: — db, ugymint: jármos ökör elsőmin. — db, közép — db, alárendelt — db. Fejőstehén: fehér 0 drb, tarka 86 db, tenyészbika 1 drb, tarka tinó —, fehér — db, jármosbivaly 0 db, bonyhádi 32 db, hizlalni való ökör — db, tarka — db.

Fejős tehenekre valamivel jobb kereslet volt.

Következő árak jegyeztettek: Elsőrendű jármos ökör —, középmin. jármos ökör —, hizlalni való, jármosbivaly — é. s., — frtig páronkint. Jobb minőségű jármos ökör — mm.-kint é. s., bekötni való ökör — frtig. Fejőstehenekért és pedig: Fehérszörű magyar tehén —, tarka kevert származású tehén 60-110, bonyhádi tehén 120-160 kiv. — frtig, bika — frtig páronkint.

Budapesti vágómarhavásár. 1898. január hó 19-én. (A budapesti közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtatott: 2282 db nagy vágómarha, nevezetesen: 1491 db magyar és tarka ökör, 438 db magyar és tarka tehén, 243 db szerbiai ökör, — db boszniai ökör, — db boszniai tehén, 9 db szerbiai tehén, 75 db bika és 26 db bivaly.

Minőség szerint: 573 darab elsőrendű hizott 1579 db középminőségű és 130 db alárendelt min. bika — db elsőrendű hizott ökör, — db középminőségű ökör és — db alárendelt min. ökör: — db elsőrendű hizott tehén, — db középminőségű tehén, — db alárendelt minőségű tehén.

Majdnem változatlan felhajtás mellett, bár kevesebb idegen vevő volt a vásáron, az árak a múlt heti színvonalon tartottak magukat. Legjobb és jó közepes minőségű áru, továbbá jó tarka marha, ha fiatal és gömbölyű volt, könnyen elkel, míg más minőségek nehezebben keltek el. Bikák 1 firtal drágábban keltek.

Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 29-32 —, kivételesen 34 —, hizott magyar ökör középminőségű 24-29 —, alárendelt minőségű magyar ökör 20-24 —, jobb minőségű magyar és tarka tehén 20-31 —, kivételesen tarka tehén 32 —, magyar tehén középmin., 20-31 —, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 20-31 —, szerbiai ökör jobb minőségű 22-27 —, kiv. —, szerbiai ökör középminőségű 18-21 —, szerbiai ökör alárendelt minőségű —, szerbiai bika 22-31 —, kivételesen —, szerbiai bivaly 17-21, kiv. 23 — frtig métermázsánkint élősúlyban.

Budapesti lovásár. Budapest, 1898. jan. 19-én. (A budapesti vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

A vásár forgalma gyenge volt.

Felhajtatott összesen 610 db. Eladott 269 db. Jobb minőségű lovakból háttas 15 db, eladott — db, — frtért, könnyebb kocsiló (jukker stb.) 20 db, eladott 3 db 170-200 frtért, nehezebb kocsiló (hintós) 45 db, eladott 16 db 115-145 frtért, igás kocsiló (nehéz nyugoti faj) 35 db, eladott 10 db 85-150 frtért, ponyva 6 db, eladott 0 db — frtért; közép minőségű lovakból: nehezebb félék (fuváros ló stb.) 80 db, eladott 35 db 66-86 frtért, könnyebb félék (parasztló stb.) 200 db, eladott 110 db 15-45 frtért; alárendelt minőségű lovakból 209 db, eladott 95 db 7-12 frtért. Bécsi vágóra vásároltatott 44 db, az állatkert és kutyák részére vásároltatott 18 db, tulajdonjogra gyanus ló lefoglaltatott — db, ragályos betegségre gyanus ló lefoglaltatott — db, takonykór miatt a gyepmesterhez küldetett — db.

Közbányai sertésvásár. 1898. január 20. (Első magyar sertésüzemelési részvénytársaság telefon-jelentése a „Köztelek” részére.) A vásár csendes volt. Heti átlag-árak: Magyar válogatott 320-380 kg. nehéz 48-5-49-0, 280-300 kg. nehéz 47-50-48-00 kr, öreg 300 kg. tui 45-50-46 — kr, vidéki sertéskönnnyű 43-0-47-0 kr. Szerb kr. Román — tiszta klg. páronkint 45 klg. élet-súlylevonás és 4% engedmény szokásos. — **Eleség-árak:** Tengeri 6-7-80 — frt, árpa 6-70 frt Közbányan átvéve. **Helyi állomány:** Jan. 13. maradt: 32818 drb. **Felhajtás:** Belföldről 670 drb, Szerbiából 1153 darab, Romániából — drb, egyéb államokból — darab. Összesen 1823 db. **Főösszeg** 34641 db. Állomány és felhajtás együtt — drb. **Elhajtás:** budapesti fogyasztásra (I-X. kerület) 9159 drb, belföldre Budapest környékére 402 drb, Bécsbe 611 drb, Csehországba, Morvaország és Sziléziába — drb, Ausztriába 823 db. Német birodalomba — drb, egyéb országokba — db, A szappangyárakban feldolgoztatott: szállásokban elhullott 4, vagonból kirakatott hullja 5, borsókásnak találtatott 12, összesen 21 db. Összes elhajtás 4016 darab. Maradt állomány 30625 drb. A részvény-szállásokban 8386 drb van elhelyezve. Az egészségi és tranzit-szállásokban maradt 5403 drb. **Felhajtás:** Szerbiából 1153 db, Romániából — drb, összesen 6556 drb. **Elhajtás:** 2246 drb, maradt állomány 4310 drb és pedig 4310 drb szerb és — db román. Az egészségügyi szemlélet jan. 1-től máig 33 drb a fogyasztás alól kivonatolt és technikai célokra feldolgoztatott.

Sovány sertésüzlet. (A magyar élelmiszer-szállító részvénytársaság heti jelentése. 1898. jan. 20-án.) A német határ megnyitásának reményei egyelőre meghusulván, a sovány sertésüzlet meglanyhult. Vevők tartózkodó álláspontja következtében a forgalom jelentéktelen volt.

Sertésüzem átment malacok árai: 100-120 kg. (páronk.) sulyban 48-50 krig. 120-160 „ „ „ 48-50 „ 160-200 „ „ „ 46-48 „ Gazdaságba való malacok — „ Sertésüzem keresztül nem ment malacok 100-120 kg. 37-40 „ Pusztán átvéve 4% levonással.

Ingatlanok árverései (20000 frt becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Jan. 24.	Belényesi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Géczy János	41428
Jan. 24.	Losonczy kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Farkas Lajos	24848
Jan. 25.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Daubek Jakabné	46000
Jan. 25.	Borosjenői kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Sanka Vilmos	23515
Jan. 31.	Nagykikindai kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Dr. Ruzsits György	60312
Febr. 3.	Ungvári kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Berzseny Vilmos	24772
Febr. 4.	Törökbecsei kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Melenzei szerb egyh. kzség	37175
Febr. 7.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	J. Hernády István	80837
Febr. 9.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	gr. Szapáry Iván	126643
Febr. 13.	M.-turi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Freyberger Dávid	54727
Febr. 13.	Brassó kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Düek József	46034
Febr. 13.	Aradi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Kondorosy József	31052
Febr. 21.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Weisz Morné	53486
Febr. 23.	Győri kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Goda Béla	112665
Márcz. 2.	Turóc-szl.-mártoni kir. jbir.	a tkvi ha-tóság	Rosenfeld Ernő	22794
Márcz. 28.	Tornallyai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Szentiványi Géza	46000
Apr. 5.	Kecskeméti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Nagy Balázs	24000
Apr. 13.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Deutsch Imréné	218205

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társzerkesztő: Buday Barnabás, az O. M. G. E. titkára.

Elsőrangú hazai gyártmány.

Szőcséplők

Pontos czim:

ELSŐ MAGYAR

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSULAT

BUDAPEST.

Ekek

Magyarország legnagyobb és egyedüli **gazdasági gépgyára,** mely a gazdálkodáshoz szükséges **összes** gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakkavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel és szaksterületi felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecskaavágók
Morzsolók

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körut 8.

Alakult 1894. évi en.
Elnök: TELEKI GÉZA gróf. Alelnök: CSAVOSSY BÉLA.

Igazgatósági tagok:
ANDRÁSSY GÉZA gróf, BUJANOVICS SÁNDOR, DESSÉWFY ARISTID, PÜSPÖKY EMIL,
RUBINEK GYULA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILÁSY ZOLTÁN, SZÖNYI ZSIGMOND,
TELEKI SÁNDOR gróf.
Vezérigazgató: SZÖNYI ZSIGMOND.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET a gazdaközönység általános elismerése szerint egy a tűz- és a jékbiztosítás terén híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönység éve óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felel teljes megelégedését vivta ki magának, az

Épület és átalány (pauschal) biztosításnál
rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bérleggel; — minden más illeték kizárásával.

A takarmány és szalmáseleség

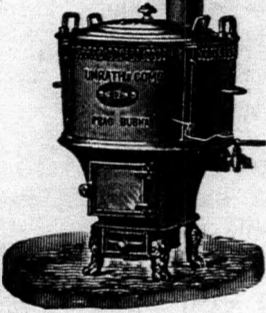
biztosítása egy intézetnél sem eszközölhető oly olcsón és oly kedvező feltételek mellett mint a szövetkezetnél.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kiszáradék, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapestben, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek. 5024

Takarmánykamra berendezések

nevezetesen: *szecskavágók*, szabadalmazott védőkészülékkel, *répavágók* szelet- és kockavágásra, *répazúzó*, *kukoriczamorzsolók*, *darálómalmok* kézi-, járgány- és gőzhajtásra, *amerikai Duplex-darabok* gőzhajtásra, *esőves- és szemes-kukorica* és mindenemű gabonafajok egész finom darálására, *egy- és kétjárattú malmok* vasállványon, *olajpogácsatorók*, *járgányok*, *transmissiók*,

burgonyafőző- és takarmányfűlesztő készülékek,

ovábbá *trágyalé-szivattyúk* és *fecskenedők*, *trágyaléosztók* *széna- és szalmasajtók*, nemkülönben az összes *talajművelőeszközök*, *vető-, kaszáló- és aratógépek*-, *gabonatisztító* és *osztályozó gépek*.

nagy választékban jutányos áron kaphatók

Umrath és Társa

mezőgazdasági gépgyárosoknál

BUDAPESTEN, V., Váci-körut 60.

Árjegyzék és költségvetés kívánatra ingyen és bérmentve.

Vintschgauai hasas tehének tejelési képesség

2500—3000 liter,

melyet több oldali **bizonylatokkal** igazolhatok, kaphatók

PICK OSWALD-nál,
VIII. Külső Kerepesi-út 1. sz.

Minden rendelvényhez, a melynek 3 forinton felüli az értéke, ingyen csatolok egy a konyhakerttulajdonosokra nézve igen hasznos és az összes főzelekléket magában foglaló részletes magyar

„Tenyésztési utasítás”

ezimű **könyvecskét**. Rendelvény-kíséret nélkül csak 20 krajczárnak levélbélyegeken való beküldése ellenében kapható. — **Magyar levelezés.**

Putz Otto, Erfurt.

VÉD- JEGY.

A zalathnai kénkovand Ipar r. t. BRASSÓI kénsav- és műtrágya-gyára

ajánlja legjobb minőségű mindennemű

MŰTRÁGYÁIT

a t. cz. gazdaközönség b. figyelmébe.

Árajánlatokkal készséggel szolgál a Központi iroda, Budapest, IV., Bécsi-utca 5.

Sok pénzt

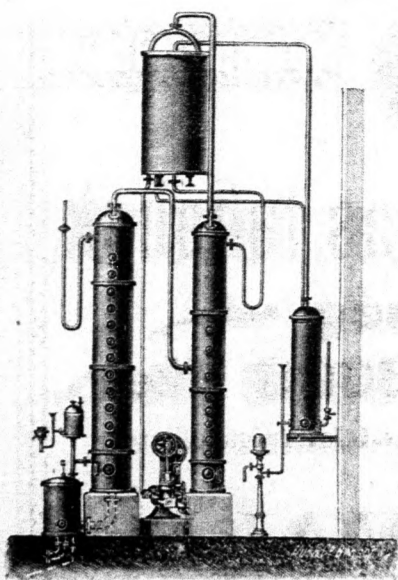
takaríthat meg, ha az egerek és patkányok okozta kiszámíthatatlan károk ellen védekezik.

Európa valamennyi katonai hatósága, sok ezer gazdálkodó, földbirtokos, erdész, molnár és magánzó ajánlja e célra a

Bender-féle szabadalmazott csapdákat.

Egyszerű kiadás! Kérjen prospectust ingyen és bérmentve. Tartós védelem!

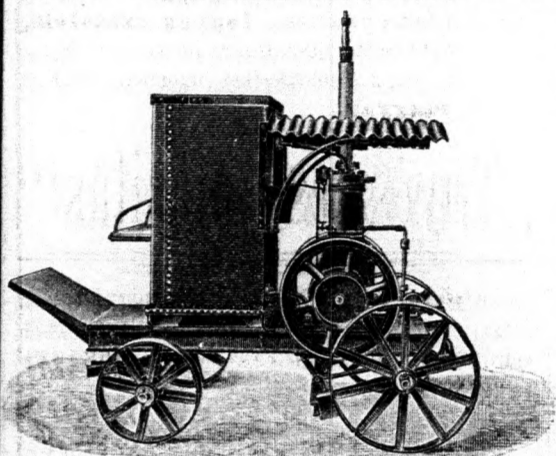
KARL BENDER I., WIEN, IV./F.

E. Leinhaas, Freiberg in Sachsen

gépgyár, rézműves és kazánkovács
ajánlja mint hosszú évek óta specialista, teljes
mezőgazdasági szeszfordé-it, szeszfinomító-it és élesztőgyár berendezés-eit,
ugyszinte minden egyes e szakmába vágó gépeit és eszközeit,
gőzgépek-et és gőzgépkazánok-at.
Magyarországon eddig 26 szeszgyárat rendeztem be.
Előnyös referenciák.

GANZ és TÁRSA Budapest.

vasöntöde és gépgyár r.-társ.
Petroleummal és adómentes benzinnel hajtott motorok gazdaság céljaira
(BÁNKI és CSÓNKA szab. rendszere).

Mechwart-féle gőzekék és petroleumekék.

Hengerszékék, kőjáratok és teljes malomberendezések.

Turbinák. — Villamos világiatási és erőátviteli berendezések. 953. sz.

Részletes árjegyzékeinket kívánatra megküldjük.

SZIVATTYUK MÉRLEGEK,

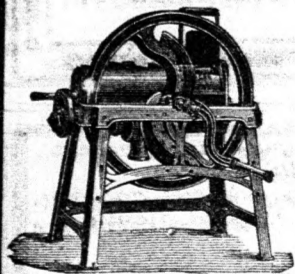
minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparczélókra.
BOWER-BARFF-féle szabadalmazott inoxydált szivattyúk
lás módszer szerint inoxydált szivattyúk
rozsa ellen védve.

legújabb javított rendszerű tizedes, százados és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélókra.
Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek. Commandit-társaság szivattyú- és mérleggyártásra.

Árjegyzékek W. GARVENS, Wien, I., Walfischgasse 14. sz.
ingyen és bérmentve. Schwarzenbergstrasse 6.

Takarmány-készítő kamrák

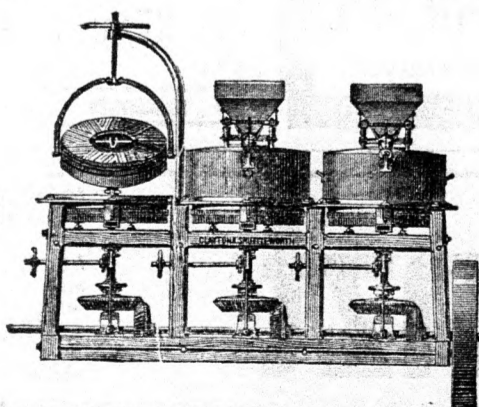
teljesen berendezve; szecskavágók, répavágók és zuzók, kukoricza-morzsolók.

Főraktár: BUDAPEST, VI. kerület, Váci-körut 63. szám.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

mezőgazdasági

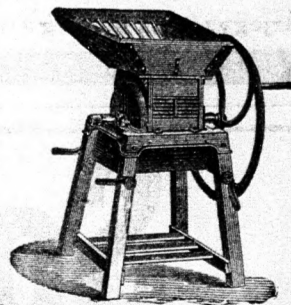

gépgyárosok.

Kimerítő képes árjegyzékek és tervrajzok kívánatra ingyen és bérmentve.

Daráló- és őrlő-malmok

kitűnő eredeti angol daráló-gépek, füllesztők, gazdasági és trágyalé-szivattyúk a legjobb kiállításban.

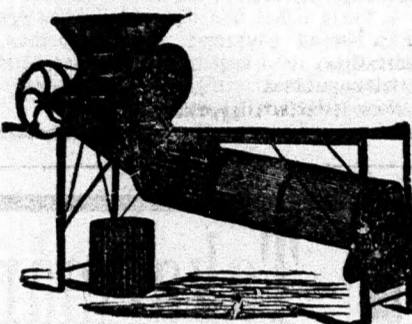
Árak franco csomagolás, bécsi indóháztó szállítva: tartány ca 25 kiló, kilónként 40 kr. tartány ca 50 kiló kilónként 35 kr., postán ingyen csomagolás és bérmentesen 4 kiló 4 kiló 1 pléhszelenczében 2 frt 50 kr., 4 kiló 4 pléhszelenczében 3 frt. Kaucsukkal vegyítve kilónként 10 krral több. Vizmentes bőrkenőcs vadászciszimáknak.

TERMÉSZETI NYERS-VASELINÉ Pata és Bőr-Ápolószer

JUST E. A. és Társa, BECS, XII/2.

STAHEL és LENNER TRIEURGYÁR, Budapest, V. ker. Katona József-utca 8.

Ajánljuk trieurjeinket minden gabona tisztítására. 5 kiló nyerstermény beküldése mellett speciális trieur készitünk.

Lekopott trieurköpenyt gyorsan és olcsón újjal felcserélünk. Kívánatra képes árjegyzékkel szolgálatunk bérmentve. Jutalék mellett szolid elárusítók alkalmazást nyerhetnek. 5953

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető:

A sertés javítása és hizlalása

gazdák és hizlalók használatára. Irta K. Ruffy Pál. Ára portómentes küldéssel 1 forint 10 krajczár.

Kwassitzzi eredeti 7150

Hanna-pedigree vetőárpat

1898-iki termés, Emanuel von Proskowetz junior által termelve, a meddig a készlet tart, ajánl

Actien Zuckerfabrik Kwassitz Kwassitz Mähren, Nordbahn. E termelés újabban a bécsi jubileumi kiállítás alkalmával a földművelésügyi ministerium „Züchter Ehrenpreise”-vel lett kitüntetve.

E termelésből raktárt tart Grünwald Sándor gabona kiviteli cég Budapest.

Bármiféle
gőzcseplőkészletnél
alkalmazható.

Hofherr és Schrantz Budapest,

VI., Váci-körut 57. szám.

Több mint
250 darab
működésben

Ajánlják legújabb szerkezetű **lóheredörzsölő-gépüket** a lóhere lecsépelése, kidörzsölése és tisztítására egy művelet alatt | Árjegyzékek bérmentve és ingyen.

Nagyméltóságu **Szell Kálmán ur**
Rátót-Héraházi tisztavérű

Simmenthali törzstenyészet

30 drb fiatal tenyészbikát
bocsát eladásra

1899. évi február hó 1-én reggeli 10 órakor a Héraházi majorban tartandó árlejtés útján.

Pósta-, távirtda és vasutállomás: **KIS-UNYOM**, (Vas megye).

Pintér Mihály.

Fairbanks mérlegek

a legelőkeltebb mérlegszerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tölsélys fémmerőkarokkal bírnak s a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük miatt fogva egy hazánkban, mint a külföldön a legelső díjat nyert legkitűnőbb mérlegek.

Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket

ezélszerű és a célnak megfelelő szerkezetük miatt fogva különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak részére a legelőkeltebben ajánljuk. A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított jobb kivitelű tizedes mérlegek áráinál nem magasabbak, a hitelítés, csomagolás és loco vasutra való feladás költségei már befoglaltatnak. — Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyártásunk állami felügyelet alatt áll. Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrassy-ut 14. címzendők. Árjegyzékkel, felvilágosítással szintén központi irodánk szolgál.

FAIRBANKS MÉRLEG és GÉPGYÁR részvény-társaság
BUDAPEST, Andrassy-ut 14. Gyár: Külső Váci-ut 156.

Szab. tejszállító kannák

tölgyfából.

A legolcsóbb, legtartósabb és legkényelmesebb szállításra és tejjgazdasági üzemhez.

OSKAR MARTH PFAFFSTÄTTEN bei WIEN.
Prospectusok ingyen és bérmentve.

Fuchs Hermann

tejjgazdasági edények gyára
BUDAPEST,
VI., ANGYALFÖLD, JÁSZ-UTCZA 7. SZ.

Edény gyártmányaim egy minőségben, mint ár tekintetében általános elismerésben részesülnek.

Rendes vevőim közül felsorolom: a „Budapesti Központi Tejesarnok Szövetkezetet”, a „Gazdák Budapesti Tejjegyesületét” ugyszintén az aradi, pécsi, stb. tejesarnokokat és számos nagy hazai gazdaságot.

Referenciákkal szívesen szolgálunk.
Telefon-szám 17-35.

Lapunk bekötési táblája
1 frt 36 krért (portómentesen)
kapható kiadóhivatalunkban.

ELADÓ

szeszgyári burgonya.

2000 q „DEUTSCHER REICHSKANZLER” nevű, 26° keményítőtartalommal bíró szeszgyári burgonya, vetési célokra 3 frton 100 kilónként ab nagyszombati vasutállomás eladó.

Gróf Pálffy József uradalmi igazgatósága,
Szomolány.

Baranya- és Tolna vidéki

1-2-3 éves

vöröstarka tinók és üszők

beállítási és jármos ökrök egy tehének eladására és későbbi szerződésre **Vállalkozik**

Spiegel Ármin dombovári kereskedő.

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. szám alatt.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült **gőzcsepplőgarnitúráit**, ipari czélokra alkalmas „Compound“ lokomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalozó gépeit, gőz-kukoriczamorzsolóit, Stibor-féle körfűrészeit,

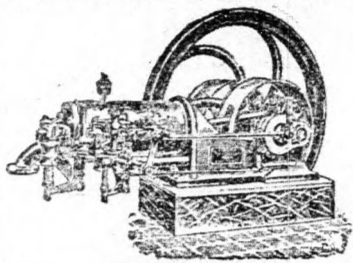
„Millenium“ kaszáló és aratógépeit,

továbbá SACK-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit.

A „Fairbanks“ mérleg és gépgyár kizárólagos képviselője.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Iparosok és gazdaságok részére ajánlja a

Drezdai Motorgyár r.-t.

(e. Moritz Hille Drezda-Altstadt).
legújabb gáz, benzín s petroleum motorait és mozonyait nagyszertű javításokkal s utasításokkal.

Minden kiállításon és versenyen első érmeikkel és díjakkal kitüntetve. Több mint 3700 motor üzemben 20.000 lóerővel. Vezérképviselő: **Gellért Ignác** Budapest VI., Eötvös-utca 44.

A méltóságos báró Vécsey József ur milleniumi nagy érdemmel kitüntetett

csegöldi gulyájából

eladó

12 darab 2 éves és 3 darab 3 éves, tenyészigazolvánnyal bíró

magyarfajú bika.

Az eladás február hó 12-én délelőtt 9 órakor kezdődik, de előjegyzés addig is elfogadtatik.

Az árak szabottak

és pedig: a 2 éveseknél 150 frttól 250 frtig, (átlag 200 frt), a 3 éveseknél 200 frttól 400 frtig. Két vagy több vevő kívánatára a többek által is előjegyzett állatokra árverés kérhető.

Bővebb értesítést nyujt és eladást eszközöl Csegöldön, (u. p. Fánk).

Sz. Tréger Albert

7180

urad. intéző.

A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők

Országos Egyesülete

Budapest, Köztelek.

Utbaigazítással, felvilágosítással szolgál minden adózási vagy műszaki kérdésben.

Hivatalos lapja a „Magyar Szesztermelő“ nélkülözhetlen támasza a gyakorlatnak.

Egyesületi tagok ingyen kapják.

Egyesületi tagdíj egy évre 10 frt. A „MAGYAR SZESZTERMELŐ“ előfizetési ára egy évre 5 frt.

7144

Éppen most jelent meg

Az Új Évkor Életbelépett:

Új Fogyasztási Adók

Rendszeres Ismertetése

Részletes Magyarázatokkal Ellátva.

A szeszadóról szóló 1888:XXIV. t.-cz. 3. §-ában, valamint **A cukoradóról** szóló 1896:XIX. t.-czikben foglalt határozmányok meghosszabbítása. (1898:XV. t.-cz.)

A szeszforgalmi adó. (1898:XVI. t.-czik) 87,651/98. p. m. számú végrehajtási utasítással.

A cukor- és sörfogyasztási adó. (1898:XVII. t.-czik), 87,652/88. és 87,653/98. p. m. számú végrehajtási utasításokkal).

Átmeneti intézkedések. Az új fogyasztási adók életbeléptekor készletben lévő szesz, cukor és sör pótladoja s az ezen cikkek után már fizetett adók visszatérítése. (95,808. p. m. számú rendelet).

Összeállította: GÁSPÁR I. IMRE.

Megrendelhető a

Magyar Kereskedők Lapja

kiadóhivatalában:

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 34.

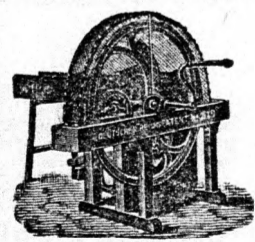
Ára bérmentve 3 korona.

SACK RUDOLF egyedüli képviselője Magyarországon

PROPPER SAMU

Budapest, Váci-körút 52. szám.

Előre boesátva, hogy **Sack Rudolf világhírű gyártmányai eredeti minőségben csak nálam kaphatók:**

Ajánlom közkedveltségű **egyetemes és többvasu ekéimen** kívül sík és dombos talajra egyaránt kitűnően alkalmas **sorba- és szórva vetőgépeimet**

**szecskaavágó-,
répavágó gépeimet.**

Kézi, járgány- és gőzhajtásra

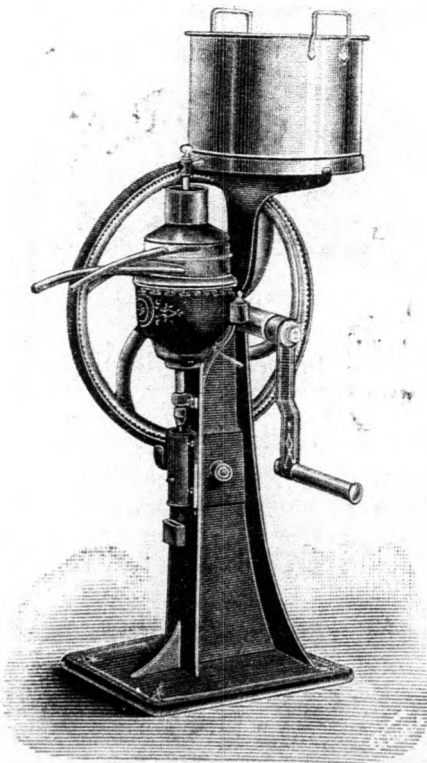
Járgányaimat,

a jelenkor legjobb szerkezetű

takarmánypároló

készülékeimet s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Mindenről kimerítő **árjegyzők** és készséges **felvilágosítások.**

382 díjjal kitüntetve.

1898. évi Bécsi Separator-versenyen I-ső díj.

ALFA SEPARATOR RÉSZY.-TÁRS.

ezelőtt **PFANHAUSER A.**

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körut 45. sz.

Tejszövetkezetek és tejgazdasági telepek

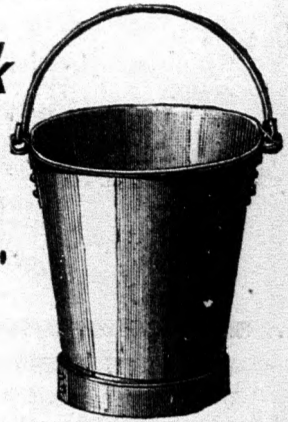
berendezése.

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

1898. évi gyártás 28,209 fölöző gép.

7052

Árjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Az ezredéves kiállításán az arany érdemkeresztrel és a millenniumi nagy érmmel kitüntetve.

WEISER J. C.

gazdasági gégyára és vasöntője

NAGY-KANIZSÁN,

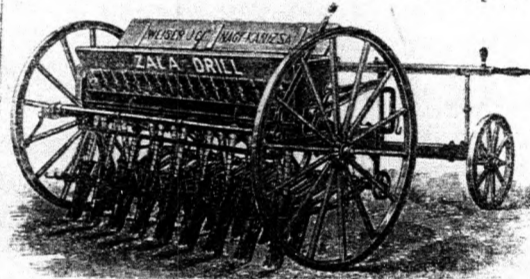
tudomására hozza a nagyérdemű gazdaközönségnek, hogy

Magyarország legjobb sorvetőgépe a **ZALA-DRILL**

Az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület 1897. október hóban Kisbären rendezett nemzetközi vetőgépversenyn a legelső díjjal, a

állami aranyéremmel

Arjegyzék ingyen és bórmentve.

és az 1897. szeptember hóban Léván megtartott vetőgépversenyn a legelső díjjal „nagy üzemre” arany-éremmel tüntettetett ki. Ajánlja szabad, kiváltható kapacuklyókkal ellátott Zala-Drill és Perfekta sorvetőgépeit; több kiállításán kitüntetett

Sack-rendszerű aczélekeit, szecska- és répavágóit és mindenféle gazdasági gépeit és eszközeit.

„Planet jr.” rsz. kézi-toló répakapa és töltőgető, à 11 frt.

Eladó gyökeres fásójtványok.

Jól meggyökeresedett, fajt., tökéletesen beforradt fajok.

Solonis alanyon: Furmint 700 darab à 130 frt. Rupestris Monticola alanyon Kövidinka 2000 drb à 130 frt. Riparia Portalis alanyon: Madelaine angevine 1080, Piros Chasselas 570, Chasselas croquant 650, Chasselas blanc 9500, Passatuti 500 à 180 frt, Olasz Rizling 25000, Ezerjó 750, Mézesfehér 400, Sárféher 2500, Fehér szőlő 2500, Kövidinka 1100, Szerémi Zöld 450, Muskat Lunel 2380 à 115 frt. Ezrenkint helyből számítva, csomagolással együtt.

Megrendeléseket 25% előleg beküldése mellett elfogad

Az ecséri szőlőbirtok, Révfülöpnél a Balaton mellett.

Gőzekék

utcai lokomotivok,

gőzcséplőgépek hajtására a főhercegi vasművekből. A gépek vásárlásánál mezőgazdasági szakértői tanács adatik. Szives tudakozódások

Erzherzogliche Cameral-Direction

in Teschen in Schlesien, ezimen.

4091

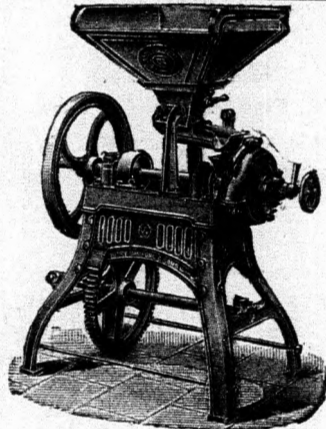
1898. Szolnok és Eperjesen első díjak: Arany érmek.

Őszi idény. **KÜHNE E.** Őszi idény.

Magyarország legrégebb gazdasági gégyára **MOSONBAN (1856)**

ajánlja az őszi és téli idényre:

Legjobb szecs kavágó és répavágóit, daráló, tengeri morzsoló és répamosóit.

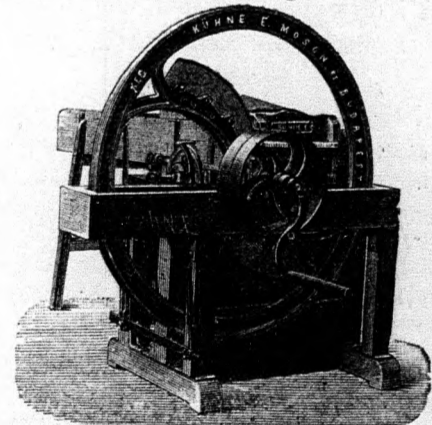
Uj! „RAPID” daralók egyedüli képviselote!

Uj! Burgonya választók, Ventzki-féle takarmány-füllesztők! Takarmánykamra berendezések!

Tervek, költségvetések díjmentesen. Uj, teljes nagy árjegyzékek kívánatra díjmentesen.

Főraktár:

Budapest VI., Váci-körut 57/a. sz.

AJÁNLÓK:

Arankamentes, államilag ólomzárolt löherét, luczernát, répamagvakat, fümagvakat, minden czéla és egyéb vetőmagot a legjutányosabb áron és garantált jó minőségben.

Olasz szaponáriát tiszta vastag gyökerekből örölve.

Mindenkor a legmagasabb napi áron, készpénzfizetés mellett vásárolok: gazdasági és erdei vetőmagvakat, mely czéla mintázott ajánlatot kérek.

Kocsikenőcsöt, Petroleumot,

Zsákokat, ponyvákat, kátrányfestékeket, fedéllakat és minden egyéb gazdasági cikket.

GÉPOLAJAT,

u. m. valódi tiszta olivajajat, elsőrendű savtalanított repeczajajat- elsőrendű ásványolajat stb.

Szalonnát

Fertőtlenítő szereket,

u. m. karbolsav, karbolpor, creolin, zöldgálicz stb. rézgálicz karbololeumot, keserúsót csudasót stb.

MŰTRÁGYÁT.

BUDAPESTEN, Akadémia-utca 10. sz.

KRAMER LIPÓT,

Telefon.

Sürgönczim: „CERES” Budapest.

Telefon.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálók.

PAUCKSCH, BUDAPEST, Muzeum-körut 35.
 H. Paucksch részvénytársaság főkötele, e.

SZESZGYÁRAT

Törzsgyárunk **LANDSBERG a W.**
 gépgyár, vasöntöde, gőzkazán-gyár és rézműves-műhely
 53 éves fennállása óta
 mint legkiválóbb különlegességét
 legjobban jövedelmező

rendezett be a legújabb rendszer szerint.

Kő ülből 1700 telepet állítottunk fel 50 év óta.

Szállítjuk továbbá a szükséges berendezéseket szeszünomítók, keményítőgyárak, tejgazdaságok, malátagyárak és sörfőzdék számára.

Megkereséseket Paucksch, Budapest, Muzeum-körut 35. címre kérjük.
 (Gyártelep: Kőbánya.)

Van szerencsénk ajánlani szavatolt tisztaságu

Thomasfoszfátlisztet

A legmagasabb díjakkal kitüntetett szavatolt 15-20% citrátban oldható foszforsavtartalommal és 85-100% porfinomsággal.

Felülmúlhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszor, különösen sovány talajok javítására, kitünő határu az összes gabonaneműek, kapás és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre. **Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya** tekintetbe határu tartósságára, felülmúlja az összes szuperfoszfátokat. — A citrátban oldható foszforsav-tartalomért szavatosságot vállalunk, netalán hiányt megtérítünk. Árjajlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgálunk.

A csehországi Thomasművek prágai foszfátliszt eladási irodájának vezérképviselőse
 a magyar korona orsz. területén

KALMAR VILMOS, Budapest,
 VII., Erzsébet-körut 34. szám.
 Martellin a leginomabb dohánynevesítő trágya kiz. eladása. **Kainit.**

A mesterséges borok készítésének
 forgalomba hozatalának tilalmáról szóló **Törvény.**
 Magyaró jegyzetekkel ellátta:
 Dr. LÖNYAY FERENCZ.
Ára 80 kr.
 Megrendelhető a „Köztelek” kiadóhivatalában, Budapest, Üllői-ut 25.

KONKOLYOZÓK (trieurök)
 minden gabonanem osztályozására

Graepel Hugó
 gépgyárosnál
 Budapest, V., külső váci-ut 46.
 Mintegy 10 klgr. gabonaminta beküldése esetén különleges trieur készítetük. 6442

Malom berendezési
 osztályomat a t. cz. nagy közönség szives figyelmébe ajánlom.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magy. kir. államvasutak.
 205109. sz.

Hirdetmény.

Uj dijszabás kiadása Carlsbad és Franzensbad állomásokkal való forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint, egyrészt a magy. kir. államvasutak néhány állomása másrészt Carlsbad és Franzensbad közötti közvetlen forgalom számára az 1899. évi január 1-re hirdetett új személy- és postgyász dijszabás csak 1899. évi február 1-jével lép életbe.

Budapest, 1899. január 11.
 Az igazgatóság.

KÖTÉL ZSINEG

POLLAK SAMUEL GRÜNER SZEGED
 ZSÁK OTÓ, PORCIOSK OTÓ ÉS

KÉVERŐTŐ

LEGTÖKELETESSEB KÉVERŐTŐ
 pillanat alatt kőve és oldva

KENDER SZÓVÓFONAL
ZSÁK, PONYVA, POKROCI.

Tessék árlapot kérni.

Vető- magvak.

Kizárólag sajáttermésű magyar luczernamag, duppauai zab, tavasz buza, rigai lenmag, fehér bokorbab, prairie királyné tengeri, székelly tengeri ötven kilós zsákokban nagy mennyiségben is kapható

Gróf Teleki Arvéd ur drassói uradalmában u. p. Koneza.
 Minták, ár és megrendelőlapok kívánatra azonnal küldetnek.

Kitünő alkalom
 fényes jövedelemre szertenni. Fejérmegyében elsőrendű bortermelő vidéken 400 holdas birtok teljes felszereléssel eladó, ezen területből 50 holdnyi szőlőültetésre rendkívül alkalmas. Előnyös fizetési feltételek. Közvetlők kizárva. Czim a kiadóhivatalban. 7195

Kérjen ön mindenkor „Moehins“-féle csontolajat, mely kerékpárok- és varrógépekhez külön van preparálva. Kapható 6552 valamennyi jobb üzletben.

Gazdasági kisbiblia.
 A mai szőlőművelés, borászat, növénytermelés, állattenyésztés, tejkezelés, gyümölcs- és konyhakertészet és stb. 7049 gyakorlati kézikönyve. Irta: Kecskeméthy Géza, kir. borászati felügyelő. — 1898. Kapható a szerzőnél Egerben, Hevesmegye. Ára ajánlott bérmentes küldéssel: 1 frt 15 kr.

Szálas takarmány adagolására páratlanok a

SZABADALMAZOTT KEVEES PORTIO

KÖTELEK
BELLAN MATIAS
BACS-CSEBEN
 PROSPEKTUS INGYENES BÉRMENTVE

egy próbapostacsomag 100 drb közönséges portiókötél 1.90. 100 db „Millenium” 3.— utánvét mellett mindenhol bérmentve küldetik. 7048

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető:

A sertés javítása és hizlalása
 Irta **K. Ruffy Pál.**
 Ára portomentes küldéssel 1 forint 10 krajczár.

ALAPITTATOTT 1802. ÉVBEN. ALAPITTATOTT 1802. ÉVBEN.

Bánhegyi C. J.

„Az arany kalapáeshoz“ IV., Rostély-utca 13.

Lószerszám vereték és kellékek.
 Kész istrángok, angol gyeplők, nyergék, lovagló szerek. Nyergeszappan, angol bőrlakok, szerszámmáz, Kwizda-fluid.
 Halászati cikkek. Szabadalmazott patkány és egérfogók.
 Szerszám nagykereskedés minden iparág részére.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

7. SZÁM

Hirdetési díj szó 2 kr., minden...

Csal...

Az állások...

natkozó ügy...

hirdetéseket...

telével...

zöld, hó...

vegyük az e...

eléseknek e...

level...

Együtt...

sek kiker...

tudatjuk...

kal, hogy...

lunk áll...

sel nem f...

az üresed...

lásokat s...

nyilván...

küldött...

közölköz...

megfelelő...

előleges be...

lett.

A ki...

BETÖLTÉ...

Hontu...

fokvő 800 ho...

azonnall beté...

len ispan ke...

gazdaság vezé...

öt évi gyakor...

gyar és néme...

és irásban jö...

rény irnyű s...

nek pályázat...

teigazdaságba...

lőseben já tas...

szesülnek. E...

szolgái Bodó...

(Nyitramegye...

Gépezs I...

magyarul és...

Olyanok, kik...

nár alkalmas...

és légy farr...

sak, mindent...

sági géphez...

részszülnek.

600 frt, napo...

2 hold föld,

ötés. Az áll...

elfoglalható. C...

Ferenczkörut...

I. em. 22.

Ir...

azonnall felv...

bérgazdaságba...

használó állat...

a magyar és...

jártságok, egy...

in ézetet vége...

szolgálathoz sz...

hatnak. Fizeté...

teljes ellátás. C...

dapest, Ferenc...

lépeső, I. em.

Szám...

a hédervári ur...

marás nyer. E...

a ki illy minős...

ködtit. Kéve...

ványmásolatok...

melyek vissza r...

az uradalmi m...

Hédervára m...

a bővebb felt...

hatók.

Gazda...

keresek 600 fr...

magyarul és...

Pozsony vidéké...

Ernst Lajos,

tér 10.

Gazd...

kerestetik. Egy...

elhalalozás foly...

tik egy minős...

mechtiznak, fo...

elsőrangú gazd...

mivelés, répak...

lulás és tejez...

agában tökélet...

edményes mű...

latokat képes...

lyamodványok...

nyitványok má...

lyek vissza nem...

jelezéssel Mező...

irodájához, Bud...

tér 1. intézendő...

mikor elfogall...

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

és
GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 92—50. Budapest—Kelenföld, a vasútállomással szemben,

hol is épített új telepükön gőzeke szerkezetiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalékrész-raktárt és javító-műhelyt tartanak fenn.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

Friedlaender József gépgyára magyarországi kiz. vezérképviselése.

Kérjük speciális árjegyzéket
vízvezetékekről.

Mindenemű **vízvezetékek** és **szivattyúk**, városok, községek, falvak, villák, parkok, majmok, gyárak vízzel ellátására.
Szélmotorok önszabályozással, a viharbiztonság kezessége mellett. Elismert legjobb gyártmány.

Hőlép-szivattyúgépek mely kutakhoz is.
Hydraulikus vízemelőkosok erősített rugószeleppel, önműködő és állandó vízemelő-képességgel minden magassághoz.

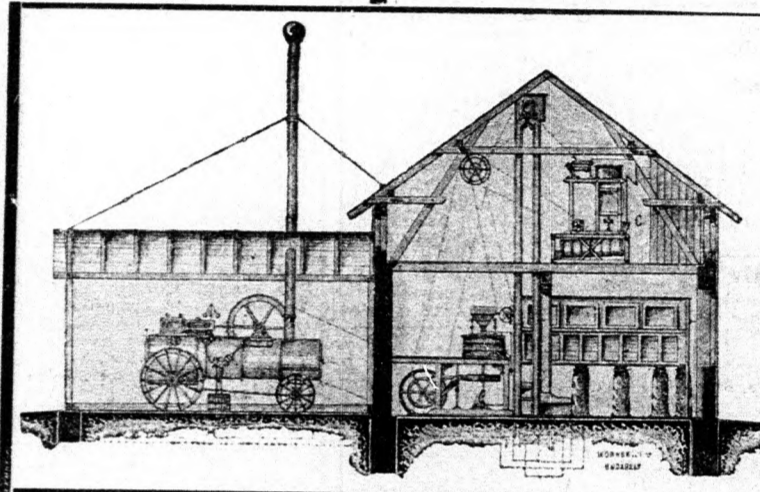
Kézi-szivattyúk

minden viszonyhoz, kútmélységhez és nyomómagassághoz.

Lakos Nándor

hyrotechnikai irodája; szélmotor, szivattyú és vízvezetési berendezések vállalata.

Budapest, Külső Kerepesi-út 1. szám.

MALOM-

berendezéseket teljesen, úgy egyes malomgépeket, valamint

gépöntvényeket

gazdasági gépműhelyek részére gyárt és szállít:

Wörner J. és Társa

malomépítő
gépgyára és
vasöntődéje

Budapesten, Külső váczai-ut 54—56. sz.

Takarmánymészet,

szavatolt 40—42% phosphorsav tartalommal, tiszta, ártalmatlan alkotó részekből ment, **arsenmentes**, ajánlunk brünni raktárunkból a pénz előleges beiktatása vagy utánvét mellett 50 kiló 6 frt, 100 kiló 12 frt — kr. 5547

Knochenmehl-, Spodium-, Gelatine- und Leimfabrik, Breehels Hof, Preuss. Schlesien.

Kérdezősküldések és megrendelések közvetlenül hozzánk intézendők.

Az állattenyésztésnél és gazdaságban szükségeselt gyógyszerút

és vegyszereket,

különösen: **gentian** és **kálmosgyökérpor**, karbolsav, kehepor, kénvirág, keserűs, marhapor, patakenőcs, rézgálic, salicylsav, salicylsavas natron, szappangyökér, üditőnedv, vasgálic, salétromsav, kénsav, sósav, bórsav, csersav, borkósav, kén-aether, szalmiakszesz, kreolin, vaselin, **kötszerek** stb. jutányos árak és pontos kiszolgáltatás mellett ajánl:

Detsinyi Károly drogueria-kereskedése a „KIGYÓ”-hoz Budapest, Földő-u. 10.

Árjegyzékkel kívánatra szolgálók. — Pontos címezést kérek.

MARSCHALL A.

kocsi-, hajtó-, lovagló- és istállószergyár,
gőzfürésze és fahajlító telepe

Pozsonyban, III., Grössling-utca 16. sz.

Ajánlja:

landauer broom, félfedeles, nyitott vadászocsijait és hintóit, igen könnyű és elegáns kivitelben és a legkülönfélébb alakokban.

5 elsőrangú éremmel kitüntetve.

Tiszti és polgári lovagló eszközök!

Géphajtószijak, Lószerszámok, uri fogatok és gazdasági lovak részére.

Mintaraktár a kereskedelmi muzeum állandó kiállításában Budapesten, Városliget.

KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

„Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság nyomása Budapest, (Körtelek).

Ue

Magy